

Vehklejate imeline aasta

Sellisest aastast – kaheksa tiitli-võistluste medalit! – ei osanud isegi unistada, tunnistab vehklemisliidu president Margus Hanson. lk 15

Eestikeelne õpe eesti lastele Brüsselis

Eesti tahab avada Brüsseli Euroopa koolis eestikeelsed klassid, sest Eesti ametnike lapsi on seal juba terve algkooli jagu. lk 5

Eesti kultuuri võimsad hetked

Eesti Päevalehe kultuuritoimetuse kokkuvõtte lõppeva aasta tipp-sündmustest ja -tegijatest. lk 12–13

PRISMA
30.12-05.01

KARPKALA
jahutatud
5⁹⁹ /kg

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 251 | ESMASPÄEV, 30. DETSEMBER 2013

ajaleht.epl.ee

Foto: AP / Scanpix

Pommirünnak Volgogradi rongijaamas

Venemaal Volgogradi linnas kärgatas eile kohaliku aja järgi kella 12.45 paiku plahvatus, mille tagajärjel sai surma 16 ja vigastada üle 40 inimese. Venemaa infoagentuuride esialgsete teadete järgi õhkis enesetaputerrorist Oksana Aslanova end enne raudteejaama metallidetektori läbimist. Muredest, millega president Vladimir Putin Sotši olümpiamängude eel silmitsi seisab, loe lk 8.

Rohumaa: eestlased heituvad kergesti

●● Eesti Vabariigi 100. aastapäeva peakorraldaja Jaanus Rohumaa arvab, et oluline on leida see, mis meid liidab. „EV 100” ei ole kaunite kunstide projekt – et kogume kokku parimad palad ja siis näitame neid lavadel. See peab olema ikkagi omariiklust defineeriv ja tugevdav ettevõtmine, et meil oleks siin kodus parem ja huvitavam elada,”

räägib ta. Tellida ei kavatse riik midagi. Riigi peamine ülesanne on Rohumaa sõnul anda oma inimestele võimalus eneseteostuseks.

●● „Mulle väga meeldib praegu 20. aastates seltskonna hoiak, kes loob iseendale võimalusi,” ütleb Rohumaa. Ta nendib, et samal ajal on kunstiniimesed siiski rühm, kellel tuleb kätt hoida – raamatu-

pidamisliku ühiskonna poole liikumas Eestis ei tule nad ise enam kõikide formularide täitmisega toime.

●● Ühiskonnas peab Rohumaa probleemiks liigset pessimismi ja kritiseerimishimu: „Mida nõrgem on mind ümbritsev keskkond, mida lähemad teised on, seda pikem tundun mina enda meelest olevat. See on väga lühinägelik.” Loe pikemalt lk 2–3

JUHTKIRI

Tume vari taliolümpiale

Vähem kui kahe kuu eest manitses ÜRO peaassamblee oma liikmesriike pidama kinni olümpiarahust – antiiksest tavast peatada olümpiamängude ajaks vaenutegevus. Paraku näitas eilne vähemalt 16 surmasaanu ja ligikaudu 40 vigastatuga terroriakt Volgogradi raudteejaamas, kui raske on seda põhimõtet järgida. Soõsi taliolümpiamängude alguseni on jäänud vähem kui poolteist kuud.

Venemaa on endiselt maa, kus püsib terrorioht, ja kuigi Moskvas pole paaril viimasel aastal pärast Domodedovo lennujaama plahvatust enam suuremaid terroriakte toimunud ja ka Soõsis on püsinud vaikus, on tagasihoidlikuma suurusega keskused nagu Volgograd endist viisi haavatavad.

Alles oktoobris õhkis end üks „must lesk” – hukkunud Põhja-Kaukaasia võitleja naine – Volgogradi liinibussis, tappes kuus ja haavates kümneid inimesi. Nüüd kõlavad juurdlusorganeilt jälle tuttavaks saanud viited: Põhja-Kaukaasia, islamivõitleja naine, enesetapumissioon. On omamoodi kuri iroonia, et linn, mis on ajaloos olnud omamoodi pealava – Teise maailmasõja päevil kandis see Stalingradi nime –, peab nüüd jälle olema fanaatilise võitluse tanner.

Terrorismist

Kaitsetute inimeste ründamine muudab kõik eesmärgid eemaletõukavaks.

et tekib küsimus, kas see üldse on sobilik termin. Kuid võimatu on õigustada kaitsetute inimeste valimatut tapmist. Ja sellise rünnaku ettevalmistajaid võib kõhklematult nimetada terroristideks.

Konkreetselt Volgogradi raudteejaama juhtumist ei tea me veel palju, kuid teada on, et tšetšeeni päritolu võitlejad püüavad olümpiamänge kõigiti segada. Kui tahes õigustatud ka ei oleks Põhja-Kaukaasia väikerahvaste vabaduspüüdlused ja kui tahes rängad nende kahe Vene–Tšetšeenia sõja aegsed perekondlikud traumad, valitud meetodid muudavad kõik eesmärgid eemaletõukavaks.

Ajalugu tunneb kahjuks kurbi näiteid: 1972. aasta Müncheni olümpiamänge varjutas 11 Iisraeli jalgpalluri hukkumine. Jääb üle ainult loota, et Soõsi olümpiamängude ning seal osalevate sportlaste ja pealtvaatajate turvalisuse heaks tehakse kõik võimalik. ●

REPLIIK

Lihtsalt maksategi?

Parkimistasu tõstmine Tallinna kesklinnas kõlab bussiradade joonimise ning tasuta ühistranspordiga samas võtmes igati loogilise sammuna. Kui eesmärk on autosid kesklinnast vähemaks saada, pole midagi valesi, kui kõnetada sohvreid rahakoti kaudu. Täiesti mõistetamatuks jääb, miks pidi seda rakendama kiirkorras ja salaja. Mida teil karta?

Iseenesest tasuks autojuhtide protestimeelt peljata. Neil on signaal, millel linnavalitsusest möödudes pikalt heliseda lasta. Tasuta reklaamipind, kuhu külge kleepida mõtteavaldused linnapea aadressil. Ja lõpuks masin, millega ristmikul „mootori jukerdamise tõttu” seisma jäädes liikluses paras kaos põhjustada. Jõudu oleks, aga kas ka tahet? Maksavad – ja ilmselt rõõmuga, sest muidu nad ju vähemalt karjaks. ● **Krister Paris**

Lk 10 Leedu professor: Rail Baltic on eelmise sajandi projekt
 Peter Singer: suhkrut ei saa toota vaeste arvel

TALVEKÜLMA ENNUSTATAKSE JAANUARI KESKPAIGAKS

USA ilmaportaali Accuweather andmeil langeb Eesti õhutemperatuur jaanuari teises pooles kuni kuue miinuskraadini, kuid kuu viimastel päevadel on jälle oodata plusskraade. Venemaa ilmapor-

taal Gismeteo ennustab külmemat jaanuari: 10. jaanuaril langeb temperatuur Tallinnas alla nulli ja miinuskraade jagub vähemalt kuu viimaste päevadeni, mil võib tulla kuni 10 kraadi külma. **Delfi**

Jaanus Rohumaa: kritiseeritakse, et teha end tähelepanuväärseks

Kultuuriametnik Rohumaa leiab, et lakkamatu kriitika on lühinägelik. **Eestlased heituvad kergesti**, kui kuulevad näiteks väljarändest. **Loomeinimestel pole** eluks raamatupidaja ettevalmistust, seega on vahel vaja neid n-ö vati sees hoida ja luua sanatoorsed tingimused.

Jaanus Rohumaa näeb Eesti juubelit mitte saja-aastase inimese, vaid abiturienti sünnipäevana. „Elkõige huvitab teda, kuidas ta tulevikus hakkama saab, milliseks tema elu kujuneb. Tal on hästi palju ees. See väljasuremise jutt on päris haige – ma olen seda eri versioonides lapsest peale kuulnud. Siis oli see häda, et Vene võim hävitab eesti rahva ära,” räägib Rohumaa.

Fotod: Tiit Blaas

Intervjuu

Teete Tammeorg
 teete.tammeorg@epl.ee

Jaanus Rohumaa on riigikantsleis Eesti 100. aastapäeva korraldajana töötanud pea kaks aastat. Eesti Päevalehte oma Toompea kabinetis vastu võttes räägib ta, et üks juubeliaasta suuri ettevõtmisi on osta muusikakoolidele uued pillid, „nii palju kui jaksu on”. Ka öölaulupidu ei jää pidamata, ehkki meeskond esialgu kõhkles, kas tasub 2008 Tallinnas ja tänava Tartus peetud pidu 2018 korrata. „Me isegi palusime Emoril inimestelt küsida ja selgus, et ikka väga tahetakse sedalaadi liitvaid üritusi,” räägib ta.

●● Mida te Eesti 100. aastapäeva puhul olulisemaks peate – kõrget kunstilist väärtust või õlitatult toimivat korraldust? „EV 100” ei ole kaunite kunstide projekt – et kogume kokku parimad palad ja siis näitame neid lavadel. See peab olema ikkagi omariiklust defineeriv ja tugevdav ettevõtmine, et meil oleks siin kodus parem ja huvitavam elada, et me tunneksime ennast oma rollis hästi. Kaua nägime vaeva, et oma riiki tagasi saada. Nüüd on ta meil olemas ja me võiksime olla rõõmsad selle üle, et saame siin suhteliselt väikese populatsiooniga oma riiki pidada. Riik peaks andma oma inimestele väga head eneseteostuse võimalused. Teoreetiliselt peaks mul olema Eestis enese-

KES TA ON?

Jaanus Rohumaa

lavastaja, näitleja, kultuurikorraldaja

Sündinud 30. septembril 1969

1992–2007 lavastaja- ja näitlejatöö Linnateatris

2006–2012 president Toomas Hendrik Ilvese kultuurinõunik

2007–2009 Eesti Vabariigi 90. aastapäeva töörühma liige

2009–2011 SA Kultuuripealinn Tallinn

2012 riigikantsleis, „EV 95” ja „EV 100” korraldustoimkonna juht

teostuseks kõige paremad võimalused. Mida suurem nende inimeste hulk on, seda õnnelikum on riik. Kui suur osa riigi elanikest tunneb, et nende eneseteostuse võimalused on piiratud, siis nad kas tõstavad mässu või lähevad seda kuskile mujale otsima, kui neil see võimalus muidugi on. Mõtle selle peale ka, et me heitume kiiresti. Mina isiklikult olen väga õnnelik selle üle, et minu lapsed saavad teoorias minna õppima suvalisse välismaa ülikooli. Või rännata üks kõik millisesse riiki.

●● Kui palju kulutab riik 100. aastapäeval sellele, et inimestel oleks siin hea?

Pigem on küsimus selles, palju inimesed ise kulutavad. Peaks vältima meie ja nende

PÄRNU SAAB KEVADEL NÜÜDISAEGSE KINO

Mõne kuu pärast avatakse Pärnu südalinnas kolme saaliga moodne kino. Kino, mida pärnakad on aastaid pikisilmi oodanud, tuleb Pärnu Keskuse kõrvale rajatud hoone kolmandale korruse-

le tänu majanduskriisile. Pärnu Keskus läks pankrotti ja selle ostis Tartu Lõunakeskuse omanik Jaan Lott, kellele meeldis, et kinnistule mahub veel hooneid ja sinna on võimalik ka kino rajada. **ERR**

ERM JÕUDIS MAA PEALE

Eesti Rahva Muuseumi (ERM) uue hoone ehitusjärg on jõudnud maa-alusest osast esimese korruse seinteni. 75 miljonit eurot maksma mineva hoone valmimiseks kulub veel kaks aastat. **ERR**

TULI VÕTTIS KAKS ELU

Ööl vastu laupäeva põles Viljandimaal Tarvastu vallas elumaja, milles hukkus kaks inimest. Samal hommikul põles elumaja ka Kuressaares, seal õnnestus noormees tulest päästa. **Delfi**

Täna digilehes

- Prantsusmaa tahab maksustada YouTube'i ja Facebooki.
- Suurimad läbikukkumised tehnoloogiamaailmas 2013. aastal.

vastandamist. Õelda, et kusa-gil on mingi riik, kes korraldab mingit pidu, ja siis kodanikud lähevad ja naudivad pidu – ei. Seda pidu tulebki teha ühiselt.

Mis puutub n-ö lisavõimaluste tekkimisse, siis süsteem võiks minu meelest käia niimoodi: kui kellelgi tekib väga hea mõte, näiteks tahame oma kogukonnas korda teha kalmistu või rajada Eesti riigi juubeliks ägeda laste mänguväljaku ja meil on selleks lisaraha vaja, siis lihtsalt vaatame selle idee üle ja lähme temaga valitsuse komisjoni. Kui see leiab sealt vastukaja, siis on väga tore. Kui ei teki mingit väga suurt lisapotti, siis arvan, et midagi tegemata ei jää.

●●Tänavu olid erilise tähelepanu all riigi ja kultuuri suhted – Rein Lang läks loomeliitudega tülli ja astus tagasi. Oli see sündmuste kõik teile üllatav? (Mõtleb pikalt.) Kui mõtlen Rein Langi peale, kes tegi oma ametiaja jooksul väga palju asju, ja teades tema käitumist, et ta jääb iseenda seisukohtadele kindlaks, siis on konfliktus sellesse situatsiooni sisse kodeeritud. Ta tahaks asjadel tolmu üles raputada, et need saaksid uut elujõudu juurde.

Kui olin noor lavastaja, ütleme 30-aastane, oli mul täiesti ükskõik, kes oli kultuuriminister. Isegi kui oli juttu mingist ministrist, siis see maailm tundus kauge, võõras ja mitte eriti huvitav, mitte eriti mõttekas. Kuskil tehakse mingit poliitikat, aga mina teen oma asja, eks.

Eesti on liikunud raamatupidamisühiskonna poole. EL-iga liitumine nõudis ka mitmete asjade ümber tegemist, eri direktiividega kohanemist. See on kuskilt otsast läinud ka loomemaailma sisse. Kuid inimeste ettevalmistus eluks on väga erinev. Me ei saa eeldada, et kõrge ma kunstiharidusega inimene jagab sama hästi juurat ja rahandusprobleeme. Tema maailm on mujal. Ta loob hoopis teiste loogikaahelate kaudu oma kunsti, mõnikord kukub

see tal välja, mõnikord ei kuku – see on sageli prognoosimatu. Kunstiinimesi vaevab, et nad ei saa ühiskonnas enam hakkama, nad ei suuda täita ära kõiki neid formule. Aga on üks selline seltskond, keda tuleb siiski poputada, hoida – see on nagu kloostri olemasolu ühiskonnas. Küsimus pole

Eesti on liikunud raamatupidamisühiskonna poole. Ka loomemaailmas.

rahas, vaid pigem tundes, et mind on vaja, ja emotsionaalses turvatundes. Et keegi ei hakka mulle ette heitma, et ma vaene olen.

●●Tagasi astudes põhjendas Lang, et konflikt tekkis põlvkondliku lõhe tõttu. Ühelt poolt loomeliidud, kes enam Langi ei usaldanud ja kes Langi meelest üritavadki asju suunata ühiskondliku ülalpidamise, kunstnikupalga poole. Aga teiselt poolt tuleb põlvkond, kes juba oskab iseennast majandada. Kas teie näete seal probleemi?

Probleem on tegelikult kaugemal. Valupunkt tekkis siis, kui meil läks majanduses hästi. Loomeinimeste – ehk meie – seas oli tookord tunne, et kõik saavad sellest hüvest osa, aga meie oleme viimased, kes saavad. Meile õeldi kogu aeg: oodake natuke veel, saame

rikkaks, küll see hüve jõuab ka teieni. Aga tuli kriis ja öeldi: vabandust, hüve ei jõudnud teieni, aga nüüd peame veel natuke kärpima.

Siin on ka mõtteviisi küsimus. Kuskilt see põlvkondlik piir tõesti jookseb. On seltskond, kes on üles kasvanud teadmisega, et kuskil on tugev riiklik tugi.

Samamoodi „EV 100” puhul. Kuulen pidevalt: kuulge, millal riik tellib? Püüan selgitada, et riik ei telli mitte midagi. See on absurdne, telliti ju 1938. aastal. Praegu on asi võimaluse andmises. Filmi-konkursile ka ei tellitud ühtegi asja – inimesed tulid kokku, kirjutasid stsenaariumid, sõltumatu žürii valis need välja. ●●Järelikult on kultuuriinimestele poliitika ja institutsioonid hakanud rohkem korda minema?

Meie põlvkond oli üldse veider, et olime poliitiliselt väga aktiivsed, kui oli laulev revolutsioon, aga siis, kui Eesti riik peale hakkas, jätsid loominguga tegelejad poliitika poliitikutete mureks. Praegu, kodanikuühiskonna tärkamise puhul hakkavad inimesed aru saama, et minust tõesti midagi sõltub. Heldeke, kui ma ei sekku, siis ei juhtugi mitte midagi! Aga mäss massu pärast on ka muidugi naljakas.

Mulle väga meeldib praegu 20. aastates seltskonna hoiak, kes loovad iseendale võimalusi. Ühelt poolt on see ka häda-

pärane: mingid positsioonid on võetud ja mingitele nad ei tahagi minna. Okei, aga teeme oma disainibüroo. Ma ei jää ootama, et keegi hakkaks riiklikul tasandil midagi tellima või et mul on graafilise disaineri palk. Ei, ma teen oma ettevõtte ja saan seal ennast ka loominguliselt teostada. Keerulisem on klassikaliste kauniste kunstidega.

Minuvanustel on mingi psühholoogiline tõrge käsitleda oma tegevusala turu või arealina tervet maailma. Praegustel 20-aastastel on see dimensioon orgaaniliselt olemas. Seetõttu võivad mõned mõtted tunduda generatsioonide kaupa ehmatavad. Mis mõttes on kõik inimesed võrdsed, mis mõttes homobielud? Kuidas niimoodi saab, see murendab alustalasid! „EV 100” puhul on minu meelest võtmeküsimus: mis on see, mis meid liidab? Kas tõesti aastate tagant toimuv laulupidu? Sellest on vähe.

●●Mõni ehk ütleks, et ühendab kriitikameel.

Jah, see on kohe kindlasti nii. Me tahame peale kõige olla siirad ja ausad. Kas siirus tähendab siis seda, et tunnistame: tegelikult on asjad halvasti? Ja kui olla päris aus, siis ootab meid kõiki surm? Nüüd on minu valik, kas ma päevast päeva kõnnin ringi ja tuletan seda ka kõikidele teile meelde, et te surete ühel päeval täiesti kindlasti ära. Ja siis heidan ette ka, et vabandust, minu meelest on siin seltskonnas veel paar inimest, kes siiski ei ole endale päris teadvustanud surma mõõdapääsmatuse fakti, räägiks sellest veel korra. Sama asi on kriitikameelega. Kritiseeritakse enamjaolt sellepärast, et iseenda eksistentsi tähelepanuväärsemaks muuta. Mida nõrgem on mind ümbritsev keskkond, mida lühemad teised on, seda pikem tundun mina enda meelest olevat. See on väga lühinägelik.

●●Ennist ütlesite, et kultuuriinimeste seas on seltskond, keda peaks n-ö vati sees hoidma. Teisalt uuem põlvkond, kel-

le mängumaa on terve maailm. Kuhu teie oma ametnikurollis paigutute?

Ma elasin tegelikult n-ö vati sees 17 aastat Linnateatri ajal. Ega lavastaja töö ei ole midagi lihtsat, aga me olime seal väga kaitstud. Ma ei saa kurta, et mul poleks seda oma „kloostrit” olnud. Kahtlustan, et riiklikke „kloostreid” jääb ajapikku üha vähemaks.

Aga on asju, mida ei saa päris „köögis” teha – kui räägime kirurgide koolitamisest, siis on vaja ülikooli, et inimene tegeleks selle asjaga seitsekaheksa aastat ega peaks samal ajal putkas hamburgereid

„EV 100” puhul on minu meelest võtmeküsimus: mis on see, mis meid liidab?

müüma. Sama kehtib ka loomingu kohta. Mingeid sanatoorseid tingimusi on vaja.

Aga mina teen põhimõtteliselt tavalist keskastme juhi tööd. Kui küsid, kas see on miski, mida peaks ihaldama, siis võin öelda, et rahaliselt elasin kindlasti paremini siis, kui töötasin teatris, kui mul oli oma firma, sain muid asju kõrvalt teha.

●●Aga te käite siin, riigikantselei kabinetis üheksast viieni? Ma käin isegi üheksast kaheksani. Sõltub päevast. See on igapäevane töö.

●●Aga öelge, palju te siin teenite?

Ma arvan, et see peaks kuskil paar tuhat eurot olema. Jutt oli selline, et sama palk, millega ma kultuuripealinnas olin, sellega ma siia tulin. Nüüd on muidugi lootust tõusule.

●●Kas lavastajatöö on umbes nagu suusatajal – vormis hoidmiseks tuleb trenni teha?

Ei pea. Aga minu lavastused, mida ma hobikorras viimase kolme aasta jooksul olen teinud (tänavu lavastas ta Üllar Saaremäega kahasse „Siddharta” – T. T.), ei konkureeri taseme tõttu väga kõrges klassis. Mitte et nad halvad oleksid – ma arvan, et need on väga head –, aga limiteeritud nädalatega sa ikkagi lavastust ei tee. Kui olin põhikohaga lavastaja, siis oli lavastuse tsükkel neli kuud. Siis tekib kvaliteet. Hoogtöö korras või vahepeal lihtsalt entusiasmist, et puhkuse ajal teen kiiresti midagi valmis, siis võib lavastus hästi välja kukkuda, aga ta on igal juhul midagi muud kui siis, kui saad täielikult sellele pühenduda. ●

Rohumaale jäi lõppevast aastast eriti meelde:

●●Valdur Mikita „Lingvistilise mets” – „Ma ei kujuta ette, kuidas seda kasutada saab või kui palju see üldse mõistmist leiab. Mikita on mingis mõttes hämaram kui Lennart Meri, sest tema eesmärk oli tõsta eestlaste eneseteadvust: kuulge, ei ole siin mingit orjajuttu. Mikita on läinud sellisesse tsooni, mis on defineerimatu, une ja ärkveloleku piiril.”

●●„Kertu” – „Ilmar Raag tegi oma parima filmi siiani.”

●●Positivuse festival – „Käisin seal tänavu esimest korda. Oli ikka vägev küll. Arutasime Positivuse [peakorraldaja] Girts Majorsiga natuke seda võimalust ka, et 2018. aastal tähistab juubelit veel kümme riiki, äkki teeks Lätiga midagi koos. Girts ütles ise ka, et neil on peaaegu Eesti festival. Järsku „EV 100” annab võimaluse üleballtiliseks tegevuseks, orgaaniliseks koostööks, mille heaks näiteks on Positivuse festival.”

Konkurentsiamet kinnitas 17.12.2013 otsusega nr 7.1-5/13-012 Elering AS-i uue võrguteenuste hinnakirja.

Võrgutasud jõustuvad alates 1. aprillist 2014.

Nimetus	Võrgutasu	Ühik
Edastamistasu pingel 110 kV (tipuajal)	14,04	EUR/MWh
Edastamistasu pingel 110 kV (tipuvälisel ajal)	7,02	EUR/MWh
Edastamistasu 110 kV trafo alampingepoolel (tipuajal)	16,38	EUR/MWh
Edastamistasu 110 kV trafo alampingepoolel (tipuvälisel ajal)	8,19	EUR/MWh
Edastamistasu pingel 330 kV	4,81	EUR/MWh
Reaktiivenergiatasu	1,67	EUR/Mvarh

Varjupaigataotlejad tahaksid otsust oodates ise raha teenida

Reportaaž

Rein Sikk
Illuka, Ida-Virumaa

Eesti Pagulasabi: varjupaigataotlejate tööõiguse puudumine pigem tekitab probleeme, mitte ei leevenda neid.

Udused ja vihmased aastavahetuse päevad Illuka vallas Jaama küla varjupaigataotlejate vastuvõtukeskuses. Siin saadetakse kuude kaupa aega tuulde, tööd teha ei tohi. Tühjad pilgud seanahka vedades, oodates otsust, kas pagulase staatus tuleb või ei.

Aasta jooksul on mittemidagitegemist harjutanud albaanlased, afgaanid, pakistanlased, sudaanlased, süürlased, vene-lased, ukrainlased... Mitmed neist võiksid ise elatist teenida, mitte sotsiaaltoetustest sõltuda. Aasta jooksul on Eestile esitatud ligi sada varjupaigataotlust, pagulases-taotuse on saanud alla kümne.

„Töötamise keeld peaks leebemaks muutuma,” loodavad keskuse juht Jana Selesneva ja sotsiaaltöötaja Tiina Kuznetsova. Paljud varjupaiga elanikud on näiteks vapustavalt head kokad, restorani nad paraku avada ei tohi.

„Eesti varjupaigataotlejad tohivad töötada alles siis, kui nad on oma otsust oodanud rohkem kui 12 kuud –

olukord, mida seaduse järgi tegelikult juhtuda ei tohiks-ki.” Nii selgitab Eesti Pagulasabi MTÜ-s töötav Eero Janson. „Tegemist on ebaratsionaalse piiranguga,” lisab Pagulasabi juhatuse esimees Kristina Kallas.

Pagulasabi on koostanud uuringu „Kuidas elada, kui ei ole õigust töötada?”. Seal seisab: „Töötamise õiguse puudumine tekitab sõltuvusolukorra, varjupaigataotlejad on sunnitud sõltuma sotsiaaltoetustest või erasektori, peamiselt vabahenduste abist.”

Seadus soosib pettust

Hoolimata sellest, et Eesti annab kogu Euroopas välja kõige vähem pagulasstaatusi, jäävad mitmed, kes on selle saanud, ikkagi Eestisse. Kuidas hakkavad nad enesele elatist teenima, kui neid on harjutatud tööd mitte tegema, küsivad Pagulasabi töötajad ja vabatahtlikud. 2011. aastal valmis Balti uuringute instituudil uuring pagulaste integreerumise kohta.

Uuring

Tööõiguse puudumine tekitab sõltuvuse sotsiaaltoetustest või annetustest.

misest Eesti ühiskonda. Järeldus oli hävitav, sest raskused on suured. Oma osa on ka töötamise keelul.

Tegelikult käivad mõnedki varjupaiga elanikud seitsmekümne elanikuga Jaama külas tööl. Vabale liikumisele

Sudaanist pärineva Mohammadi silmad löövad Illukal särama, kui öelda talle ingliskeelne sõna „work” – töö. Paraku on see vaid jutt, mitte reaalne tööpakkumine. Mohammad jätkab mittemidagitegemist arvuti seltsis.

Foto: Priit Simson

kätt ette panna ei saa. Samuti mitte sellele, et ollakse nii-öelda abiks mõningatel tegevustel ja selle eest üht-teist tasukusse pudeneb.

Mitteametlik töötasu annab tuleviku jaokski õpetust, kuidas mitteametlikult töötada. Probleem suureneb 2014. aastal, mil varjupaik kolib Lääne-Viru Vao külla. Sealt on hõlbus pääseda nii vallakeskusesse Väike-Maarjasse kui ka maakonnakeskusesse Rakverre. See omakorda suurendab illegaalse töötamise võimalusi, sest legaalseid ei ole.

Sotsiaalministeeriumi hooldekandeesakonna juht Triin Raag leiab, et tööõigus tagab inimese tööalaste ja sotsiaalse oskuste säilimise ja aren-

Varjupaigataotlejate töötamise keeld EL-i riikides

Kuni 1 kuu: Kreeka, Portugal, Rootsi
3 kuud: Austria, Soome
6 kuud: Belgia, Hispaania, Holland, Itaalia, Küpros, Poola, Taani
9 kuud: Luksemburg, Sloveenia, Ungari,
12 kuud: Bulgaaria, Eesti, Horvaatia, Läti, Malta, Prantsusmaa, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Suurbritannia, Tšehhi
Töötamise õigust ei ole: Liri-maa, Leedu

damise. Aitab katta varjupaigataotleja vastuvõtmisega seotud kulusid, integreerib ta Eesti ühiskonda. Siseministeerium teatab aga pressiesindajate vahendusel kartusest, et tööõigus võib tuuagi Eestisse tööotsijaid, mitte varjupaigataotlejaid.

Tööõiguse soovijate õnneks nõuab 2013. aasta juunist pärinev Euroopa Liidu direktiiv, et liikmesriigid tagaksid varjupaigataotlejatele juurdepääsu tööturule. Töötamise keeld ei tohi olla pikem kui 9 kuud. Just nii talitavad 15 liikmesriiki, sealhulgas Kreekas, Portugalis ja Rootsis võib varjupaigataotleja tööle asuda praktiliselt kohe pärast taotluse esitamist. ●

Facebooki kaudu saadetud kohtukutse jääb vastuseta

Facebooki kaudu kohtukutsete saatmine pole õigusemõistjate töösse suurt muutust toonud.

Harju maakohus on kasutanud võimalust edastada kohtuteateid Facebooki kaudu, kuid paraku pole teada ühtegi juhtumit, mille kohta saaks öelda, et inimene sai info kätte just tänu Facebookile. „Facebooki kaudu on meie kohtusekretärid teateid või dokumente saatnud, kuid tulemuseta. Teated lähevad kasutajate postkasti, aga kuna vastust ega mingit kättesaamiskinnitust pole tulnud, siis ei teata, kas inimene on saadetu kätte saanud,” ütles Harju maakohu pressiesindaja Kristina Ots.

Tartu ringkonnakohtus on üritatud Facebooki kaudu kohtuteateid edastada kuus korda, kuid ainult ühel korral on menetlusosaline sealt kaudu kätte saadud. „Üldiselt võib öelda, et tihti on Facebooki kaudu edastatavate teadete kasutamine siiski pigem vähe efektiivne, sest kes tahab, saab ikkagi teadet eirata ja teha nii, et ametnik ei saa seda kätte toimetatuks lugeda,” selgitas Tartu kohtute pressiesindaja Krista Tamm. ● Delfi

EL-i keeld võib kaneelirullid müügil kaotada

Taani pagarid pelgavad, et Euroopa Liidu keelu tõttu kaovad nende lettidele ka Eestis menud kaneelirullid.

Nimelt on Taani toiduamet avastanud, et Euroopa Liidu reeglite järgi tuleks piirata enim kasutatavas kaneelisordis sisalduva kumariiniinimelise ühendi kasutamist. Taanlaste teatel tuleb piirata kumariini kasutamist igapäevastes pagaritoodetes 15 milligrammi kilo kohta. Otsus on paljud Taani pagarid ärevile ajanud eelkõige seetõttu, et naaberriik Rootsi on otsustanud säilitada oma kaneelirullide versiooni, nimetades need ümber hooajaliseks tooteks. See lubab neil kasutada kumariini kolm korda rohkem ehk 50 milligrammi kilo kohta.

Eesti põllumajandusministeeriumi toidu üldnõuete büroo juhataja Haidi Kanamäe sõnul eelnimetatud keeld meile ei kehti, sest meie toidud ei sisalda ohtlikul määral kumariini. „2008. aastal analüüsiti kumariinisaldust Eestis müügil olevates kaneelilisaandiga valikpagaritoodetes ja hommikusöögihelvestes, kokku 13 toiduproovis. Enamiku toodete puhul jäi kumariini maksimaalne sisaldus lubatud piirnormi piiresse,” ütles Kanamäe. ● Delfi, EPL

Räsitud amfiibauto rännak ümber maailma jätkub pärast remonti

Amfiibautoga ümber maailma reisivat Mait Nilsonit tabas jõulupühade ajal mitu imet järjest.

Kristjan Pihl
kristjan.pihl@epl.ee

Nilson oli parasjagu teel Brasiiliasse ja jõudnud Roheneemesaartest umbes 260 km kaugusele, kui pidi 27. detsembril tehniliste viperuste tõttu sõiduki hüljama ja kaubalaeval tagasi Roheneemesaartele siirduma. „Amphibeari ookeanilt ülesleidmise tõenäosuseks 24 tundi pärast mahajätmist hindasin 5%,” tunnistas Nilson.

Kokku kolm ööpäeva kestnud pääseteoperatsiooni vältel oli Nilson pidevalt ühendu-

ses oma Eestis asuva kahemehele tugimeeskonnaga, kes kontrollis kõigi mööda sõitvate laevade teekondi, asukohti ja päästevõimet. Helistati ka laevafirmade kontoritesse, ent pühade ajal ei saanud seda suurem edu. Kuni lõpuks juhtus ime: tänu abilistele sai ta kaptenisillalt raadioühenduse möödasõitva Norra laevaga Geoholm, millel oli täpselt

vajalik kraana. „Eraldi ime on, et Geoholmi meeskond suutis Amphibeari siiski üles leida ja pardale tõsta ning et see veel terve oli,” ütles ta.

Uuesti Atlandile

Edasi lähevad Nilsoni ja tema ehitatud riistapuu teed mõneks ajaks lahku. Kui Amphibear on juba praegu kaubalaeva pardal ja peaks Rio de Janeirosse jõudma 6. jaanuaril, siis Nilson alles otsib võimalust soodsalt Brasiiliasse lennata. Sellest, mis saab edasi, on Eesti insener täis kirjutatud terve A4 paberilehe.

Kõigepealt tuleb puhastada sõiduk mereveest ja soolast, siis leida ujukitest mikropraod ja parandada kõik kahjustused. Peale selle kavatseb

Amfiibauto Geoholmi pardal

Foto: Sigmund Asle Wiik / Amphibear.ee

ta amfiibauto ümber ehitada, nii et järgmiste vigade ilmnedes oleks neid merel lihtsam parandada. Rio de Janeirost tuleb leida kohalik Toyotade edasimüüja, kes oleks nõus auto veermiku toetuse korras üle vaatama ja teeks täieliku õlivahetuse – samuti tasuta. „Tegelikult oleks mõistlik muidugi uued pontoonid tellida, aga see ei ole jõukohane.”

Kui plaan õnnestub, jätkab ta reisi Brasiiliast, ehkki

2400-kilomeetrine teekond üle Atlandi ookeani jääb esialgu vahele. „Läbida tuleb ka Kariibi meri, Vaikne ookean ja kõikide riikide tolliametid. Ehk siis tuleb reisi jätkata, ja kui õnnestub alge plaani ülejäänud osa ellu viia, siis võib ju uuesti tulla ja Atlandi samuti ületada,” selgitas ta.

Nilson soovis kõigi toetajate rahustuseks kinnitada, et terve reisi vältel pole tema elu kordagi ohus olnud. ●

Saab aidata

Eesti esimese amfiibauto reisi saab toetada kodulehel www.amphibear.com, kus saab ka kogu ettevõtmisel silma peal hoida.

Eesti soovib sügisest Brüsselis töötavate ametnike lastele emakeelset õpet

Ehkki Brüsselis käib

koolis algkooli jagu eesti õpilasi, pole neil võimalik seal emakeeles õppida.

Teele Tammeorg

teele.tammeorg@epl.ee

Eesti päritolu õpilaste arv on Brüsselis tublisti suurenenud: kui 2009. aastal õppis Brüsse- li Euroopa koolis 82 eesti õpi- last, siis tänavu on neid juba 138. On tekkinud olukord, kus Euroopa Liidu südames tööta- vate Eesti ametnike ja diplo- maatide lapsed istuvad koos koolitunnis, kuid õpivad ainet ja suhtlevad õpetajaga inglise või prantsuse keeles.

Brüsseli euroametites töö- tavate eestlaste lapsed käivad pea kõik Brüsseli II koolis (vt koolisüsteemi kohta kõrvallu- gu), kus neist on saanud suu- rim rahvusrühm, kellel pole emakeelset õpet, kui igapäeva- ne eesti keele tund välja arva- ta. Brüsseli II Euroopa koo- lis saavad emakeeles õppida inglased, sakslased, prants- lased, itaallased, hollandla- sed, portugallased, rootsla- sed, leedulased ja soomlased. Nn keelesektsooni- ta õpilased, sh eest- lased, õpivad näi- teks matemaatikat inglise keeles koos lastega, kellele ing- lise keel on emakeel.

Seetõttu on Eesti teinud ettepaneku avada Brüs- selis eestikeelsed klassid, kus- juures esimene, nelja–viieaas- taste rühm võiks tööle hakata juba 2014. aasta sügisel. Seejä- rel kavatakse avada igal aast- al uus eestikeelne klassiaste, kuni Brüsselis saaks eesti kee- les õppida 5. klassini. Kui soo- vitu saavutatakse, oleks Brüs- sel peale Helsingi ja Stock- holmi väljaspool Eestit üks suuremaid eestikeelse õppe keskus.

Eestikeelse õppe alustami- ne muutub eriti pakiliseks, kui mõelda 2018. aastale. Siis on Eesti EL-i eesistujariik ja Ees- tist lähetatud ametnike arv suureneb mõneks ajaks praeg- suselt 85-lt arvatavasti 190-ni.

Vaja rohkem õpetajaid

Eesti haridus- ja teadusminis- teerium uuris Brüsselis elava- telt eesti lastevanematelt juba kahe aasta eest, kuidas suhtu- takse emakeelsesse õppesse. Selgus, et pea kõik pidasid ees- ti keele oskust oluliseks ning Brüsseli koolis eesti keele sekt- siooni avamist toetasid eelkõi- ge need, kelle lapsed olid viie- aastased ja nooremad. Praegu on emakeeleõpetaja roll ees-

Riigipühad ei jää Brüsseli II Euroopa koolis tähistamata. Foto on tehtud tänavu veebruaris, kui eesti õpilased ja koolitöötajad tähistasid Eesti Vabariigi 95. aastapäeva. Foto: Eesti Selts Belgias

ti laste jaoks küllaltki kaalu- kas. „Eesti keele õpetaja ei ole pelgalt aineõpetaja – ta on ka oluline kontaktisik, kelle poo- le pööratakse,” selgitas Heli- na Kärner, Eesti Euroopa Liidu esinduse haridusnõunik. Ta lisis, et olukorras, kus ainetun- nis on enamikus inglise keelt võõrkeelena rääkivad õpila- sed, võibki mõne lapse põhi-

dusametnikud usuvad, et ema- keeles õppimine kahju ei tee: võõrkeeleõpe on Euroopa koolides tugev ja keelt õpitak- se ka väljaspool klassiruumi.

Eesti õpilaste arv on küll aastatega jõudsalt suurene- nud, kuid Eesti riik ei ole saa- nud Euroopa koolide ülalpi- damisse panustada nii palju, kui nõutud, nentis Kärner. Laste arvu järgi peaksid eest- lased saatma 12–13 õpetajat- tugitöötajat, kuid praegu on Euroopa koolides tööl ainult seitse Eesti riigi lähetatud töö- tajat. „Kõik eesti keele õpeta- jate kohad ja maksimaalse või- maliku arvu direktori ja asedi- rektori kohti oleme täitnud,” märkis Kärner.

Kui eestlaste soov täitub ja sügisel avatakse eesti mudilas- tele oma keelerühm, saab Ees- ti Brüsselisse juurde saata kaks õpetajat. Euroopa kool peaks keelerühma avamise otsuse tegema jaanuaris, kui haka- takse avaldama ka uue koo- liaasta vastuvõtutingimusi. ●

Eestlaste lapsed on Brüsseli koolis suurim rahvusrühm, kellel pole emakeelset õpet.

tähelepanu koonduda keele mõistmisele, mitte aine oman- damisele.

On ka lapsevanemaid, kes pelgavad, et algkoolis ees- ti keeles õppinud lapsed jää- vad hätta, kui jätkavad õppi- mist Euroopa kooli järgmises õppeastmes ehk 6. klassist eda- si, kus üldaineid antakse ikka- gi võõrkeeles. Ent Eesti hari-

Brüsseli koolis on ruumipuudus

Euroopa Liit on eri riikide amet- nike laste jaoks loonud üleliidu- lise koolisüsteemi, mille nimi on Euroopa kool. Süsteemi kuulub 14 haridusasutust üle Euroopa, sh neli kooli Brüsselis (koolid on tähistatud järgarvudega: Brüsse- li I, Brüsseli II jne).

Koolide ülalpidamine on kor- raldatud nii: kooli asukohariik hoolitseb koolimaja eest, riigid saavad oma õpilaste arvuga proportsionaalse arvu õpetajaid ja tasuvad nende palga, muude tegevuskulude eest hoolitseb Euroopa Komisjon.

Kõigis koolides on suuremate- le rahvusrühmadele korralda- lise emakeelne õpe, väiksemad rahvusrühmad valivad mõiste- tava õppekeele (enamasti ingli- se, saksa või prantsuse keele) ja saavad kõrvale emakeeletunde.

Brüsseli II kool on ülerahvas- tatud: ehkki ruumi on 2700 lap- sele, on seal tänavu koguni 3088 õpilast. Ruumipuudus on ka üks peamisi põhjuseid, miks eestla- sed pole seni saanud emakeel- set õpet alustada. Samuti ka läti, slovaki, sloveeni, horvaadi, mal- ta ja iiri keele rääkijad.

KESKKONNAAMET

Keskkonnaamet teatab:

1. Keskkonnaamet teatab, et keskkonnaministri 30. oktoobri 2013. a käskkirjaga nr 1034 on algatatud määruse „Elva maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” menetlus.

Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja, ekspertiisi ja kaardimaterjaliga oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris (Aleksandri 14) ning Elva linnavalitsuses, Nõo, Rõngu ja Palupera vallavalitsuses **18.11.2013 kuni 16.12.2013**.

Eelnõukohase määrusega moodustatakse Elva maastikukaitseala nelja üksteisega piirneva, kuid erineva kaitsekorraga looduskaitsealuse objekti baasil ja kehtestatakse neile uus kaitse-eeskiri:

- 1) Elva-Vitipalu maastikukaitseala, mis on moodustatud Tartu MV 30. septembri 1992. a määrusega nr 152 „Elva-Vitipalu maastikukaitseala moodustamine”. Kaitseala seni kehtiv kaitse-eeskiri on kinnitatud Vabariigi Valitsuse 21. juuli 1999. a määrusega nr 226 „Elva-Vitipalu maastikukaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine”;
- 2) Vapramägi, mis riikliku looduskaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 23. oktoobri 1929. a otsusega nr 598;
- 3) Elva-Peedu metsapargi kaks lahustükki - Pirnaku ja Liivamäe mets, mis on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1931. a otsusega nr 360;
- 4) Elva jõe hoiuala, mis on moodustatud Vabariigi Valitsuse 1. juuni 2006. a määruse nr 129 „Hoiualade kaitse alla võtmine Tartu maakonnas” § 1 lõike 1 punkti 2 alusel.

Kaitseala moodustamise **avalik arutelu toimub 7. jaanuaril 2014 kl 15.00 Elva Linnavalitsuse (Kesk 32) I korruse saalis**, kus tutvustatakse kaitseala moodustamisel laekunud küsimusi ja ettepanekuid ning kaitseala piiride ja kaitsekorra viimast seis.

Eesti Post tagastas Keskkonnaametile järgmised adressaatideni mitte jõudnud moodustatavale Elva maastikukaitsealale jäävate või kaitsealaga piirnevate kinnistute maaomanike kirjad (sulgudes kinnistu asukoht):

Kinnistute maaomanikud:

Kersti ALA-MURR (Nõo vald, Ketneri küla)
Kersti JUUL (Elva linn)
Eda-Mai KULLAMAA (Nõo vald, Uuta küla)
Jaanis KURVITS (Nõo vald, Illi küla)
Liis KURVITS (Nõo vald, Illi küla)
Triin KURVITS (Nõo vald, Illi küla)
Piret LANG (Nõo vald, Uuta küla)
Olavi LANI (Elva linn)
Maili MALVRE (Nõo vald, Voika küla)
Heli PAATS (Nõo vald, Illi küla)
Esta PINTSAAR (Palupera vald, Mäelooga küla)
Iris PODAR (Elva linn)
Kersti Maria SÖMERMAA (Elva linn)
Rutt ŠMIGUN (Nõo vald, Voika küla)
Indrek TENNOKESE (Nõo vald, Vissi küla)
Vahur VIDER (Nõo vald, Voika küla)
Andres VIDER (Nõo vald, Voika küla)
Tiia VOITES (Nõo vald, Ketneri küla)

2. Keskkonnaamet teatab, et keskkonnaministri 17. septembri 2005. a käskkirjaga nr 1273 on algatatud määruse „Endla looduskaitseala kaitse-eeskiri” muutmise menetlus.

Kaitse-eeskirja muudatuse eelnõu, seletuskirja ja ekspertiisiga oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris (Aleksandri 14) ning Jõgeva, Pajusi, Koeru ja Rakke vallavalitsuses **18.11.2013 kuni 16.12.2013**.

Eelnõukohase määrusega muudetakse Endla looduskaitseala kaitse-eeskirja § 4 lõiget 6, mis reguleerib kaitsealal jahipidamist.

Kaitseala kaitse-eeskirja muutmise **avalik arutelu toimub 14. jaanuaril 2014 kl 15.00 Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Jõgeva kontori (Aia 2) II korruse saalis**, kus tutvustatakse laekunud küsimusi ja ettepanekuid ning kaitsekorra viimast seis.

Eesti Post tagastas Keskkonnaametile järgmised adressaatideni mitte jõudnud moodustatavale Endla looduskaitse- alale jäävate või kaitsealaga piirnevate kinnistute maaomanike kirjad (sulgudes kinnistu asukoht):

Kinnistute maaomanikud:

Jaanus ALLIKA (Koeru vald, Koidu-Ellavere küla)
Taimo JÄTSA (Koeru vald, Jõeküla küla)
Rein MIKK (Koeru vald, Norra küla)
Agur MÄGI (Jõgeva vald, Tooma küla)
Rain PAVELTS (Koeru vald, Merja küla)
Eino PIMPERNELL (Koeru vald, Jõeküla küla)
REALFOREST 1 OÜ (Koeru vald, Merja küla)
Ret ZEIGER (Koeru vald, Jõeküla küla)
Natalia VIKS (Koeru vald, Merja küla)

3. Keskkonnaamet teatab, et keskkonnaministri 30. oktoobri 2013. a käskkirjaga nr 1037 on algatatud määruse „Erumäe maastikukaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri” menetlus.

Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja, ekspertiisi ja kaardimaterjaliga oli võimalik tutvuda avaliku väljapaneku ajal Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris (Aleksandri 14) ning Konguta vallavalitsuses **18.11.2013 kuni 02.12.2013**.

Eelnõukohase määrusega muudetakse olemasoleva geoloogilise üksikelemendi - Maioru ürgoru - kaitsekorda, laiendatakse kaitstavat ala, moodustatakse Erumäe maastikukaitseala ja kehtestatakse uus kaitse-eeskiri.

Vastavalt looduskaitseaduse § 9 lg 4 punktile 3, tegi Keskkonnaamet ettepaneku viia avalikustamine läbi ilma avaliku aruteluta. Avalikkustamise perioodi jooksul ei laekunud ühtegi ettepanekut avaliku arutelu korraldamiseks.

Eesti Post tagastas Keskkonnaametile järgmised adressaatideni mitte jõudnud moodustatavale Erumäe maastiku- kaitsealale jäävate või kaitsealaga piirnevate kinnistute maaomanike kirjad (sulgudes kinnistu asukoht):

Kinnistute maaomanikud:

Toomas KIRSIPUU (Konguta vald, Vahessaare küla)
Indrek KUKEMELK (Konguta vald, Vahessaare küla)

Eelpool nimetatud kolme kaitseala kinnistute omanikud, kellele saadetud avalikustamise kirjad Keskkonnaametile tagastati, loetakse teavitatuks käesoleva kuulutuse ilmunisega ning neil on õigus kaitse-eeskirjade eelnõudega tutvuda ning esitada ettepanekuid ja vastuväitmeid Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris Aleksandri 14 või e-posti aadressil tartu@keskkonnaamet.ee kuni 20. jaanuarini 2014. a. Pärast nimetatud tähtaja möödumist loetakse kaitse-eeskirjade avalikustamine vastavalt looduskaitseaduse §-le 9 läbiviiduks.

Lisainformatsioon: Jõgeva-Tartu regiooni kaitse planeerimise spetsialistilt Leevi Krumm'ilt e-mailiga leevi.krumm@keskkonnaamet.ee või telefonil 740 6819.

2013. aasta fotodes: poliitsirkus, loo

Ester Vaitmaa

foto- ja videomeeskonna juht

„Kas pildid jõudsid läbi?“ helistab fotograaf sündmuspaigast. Ta uurib, kas homse lehe pildid on fotopanka kohale jõudnud. Selline küsimus on muutunud lehetöös tavapäraseks: värske fotode lehte jõudmise nimel saadab fotograaf materjali tihti otse kaamerast.

Möödunud aasta on kindlasti suurendanud pressifotograafide tähtsust. Ajal, mil professionaalne fotograaf peab suutma tagada nii kvaliteedi kui ka kiiruse, on omaks võetud kõik multitalendi oskused. Lihtsast lehepiltnikust on kasvanud foto- ja videoajakirjanik, kes peale pilditegemise oskab end võttel jagada ja leida aega ka video jaoks ning tuua toimetusse infotki. Nii mõnigi Eesti Päevalehe reportaaž sai alguse just piltnike tähelepanekutest ja teemapüstitusest.

Möödunud aasta keerukaim aeg oli pressifotograafide jaoks ehk seotud valimistega. Kuidas kajastada järjest kümneid poliitikute meediasündmusi, nii et ka avaldatud fotod oleksid vajaduse korral kriitilises võtmes, mitte ei mõjuks poliitpropagandana? Arvan, et saime sellega tänava hästi hakkama: nupukad detailid, situatsioonid ja vaatenurgad hoidsid meie pildilise kajastuse tasakaalus.

Eesti Päevaleht on olnud sel aastal kohal kõigil välissündmustel, mis eestlasi puudutasid. Kui nimetada vaid mõnda, siis oleme käinud vaatamas nii harmoonilises Rootsis puhkenud rahutusi, Ukraina barrikaade kui ka Riia Maxima tragöödia tagajärgi. Isikliku kohaloleku tundeid ja kohalike inimeste infot vahendades saab hoopis teise tulemuse kui pelgalt agentuuri materjali kasutades.

Peale teravate uudispiltide ei saa unustada fotograafide rolli selle vahendajana, mis meie ümber on hea ja edasiivi: soojad persoonilood, hingematvad looduskaadrid ja rõõmsad tunded. Eesti Päevalehe fotograafide jaoks oli hea aasta. Järgmine tuleb veel parem! ●

Detsember. Nädalaid järjest käis Riias Maxima traagilise õnnetuse varemte kõrval 90-aastane leinav naine. „Zina tuleb iga päev – ta leinab varingu alla jäänud lapselast. Zina astub vaikselt sammul, kepp käes, kergelt kühmus ja istub mõnele toolile, mis varemte ümber vedeleb. Ta suunab pilgu kaugusse ja kangestub tundideks. Zina ei räägi möödujatega, kuigi enamik kohalikke möödujaid teab teda kui Zolitüde leina sümbolit. Kui tema juurde lähed, vaatab ta sulle vaid otsa oma nii kurbade silmadega, et neis näikse peegelduvat kogu maailma valu. Siis jookseb suur pisar üle ta põse. Ja memm istub edasi kurjakuulutatavas üksinduses Maxima 54 ohvri „surnuaia“ veerel,” kirjutab koos fotograaf Rauno Volmariga sündmuskohal käinud ajakirjanik Rein Sikk.

Foto: Rauno Volmar

November. Haapsalu lähisel hukkusid autoõnnetuses neli noormeest. Lähedased ja kohalikud korraldasid õnnetuspaika sõites leinakolonn, milles osalesid kümned ja kümned autod, hukupaigale viidi hulgi küünlaid ja muid esemeid. „See on minu professiooni üks väga raske, üli raske osa,” meenutab fotograaf Priit Simson emotsionaalselt leinajate pildistamist. „Väga raske pilditegemine oli see.”

Foto: Priit Simson

Märts. Poiss, kes elab isaga 11-ruutmeetrisel toas. „Kõige hullem selle korteri puhul oli, et see asub väga tavalises kohas. Ei oleks iial arvanud, et Angerja trammipeatuses asub taoline elukeskkond,” räägib fotograaf Eero Vabamägi. „Nii kaua kui seal olime, tahtis poiss ainult miega suhelda, mängida – ta ei osanudki midagi paremat soovida. Lugu, mis meie kohalikkust sündis, tõi aga kaasa reaalse muutuse: poiss ja ta isa said mitmesugust abi, näiteks lasteaiakoha.”

Foto: Eero Vabamägi

Aprill. Sindi jõgi uputas ümberkaudsed majad üle. „Võrreldes mullusega oli olukord palju kehvem – siis said inimesed end vee eest natukene kaitsta, nüüd ei olnud suurt midagi teha,” meenutab Priit Simson, kuidas looduse vägi nii mõnegi pere mõneks ajaks koduta jättis.

Foto: Priit Simson

September. Salaslumm Tallinna külje all Paljassaare garaazides, kus kinnisel territooriumil elab paarkümmend inimest. „Olin varem mitu korda õhust pilte tehes seda märganud, nüüd komistasin maal sinna otsa. Läksime ajakirjanikuga kohale, mitu korda veel räägiti meile, et seal inimesed päriselt elavad, lapsed ka. Lapsi me siiski ei näinud,” räägib Andres Putting. Pildil on Larissa, kes kasvatab seal poega. Tal on oma garaaži kõrval lausa väliköök pottide-pannidega.

Foto: Andres Putting

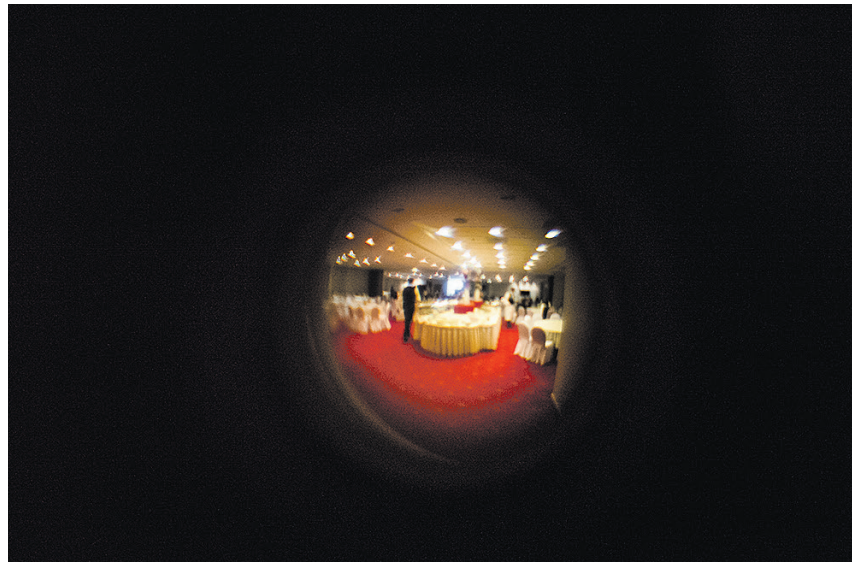

dusjõud ja hingeminevad hetked

September. Tallinna linnapeakandidaadid olid enne valimisi nõus tegema mida iganes, et saada meediapilti. Üks kummalisemaid üritusi oli koerte jalutusväljaku avamine Lasnamäel. „Üritus läks hulluks kätte. Lasteaia lapsed olid kohale toodud, neile jagati Tallinna logoga õhupalle, siis poseeriti Tallinna TV-le,” meenutab üritust kajastanud Rauno Volmar.

Foto: Rauno Volmar

20. oktoober. Kui valimistulemused olid juba teada, oli Keskerakonna suhtumine meediasse hoopis teine. „Õeldi, et pildistage, kuidas tahate, meie teid siia ei lase,” meenutab Keskerakonna valimispidu pildistama läinud Andres Putting. „12 tundi olime selle hotelli ees ja sees ja püüdsime põgenevaid keskerakondlasi pildistada. Lõpuks jäigi ainult võimalus läbi lukuaugu pilti teha. Absurdne!”

Foto: Andres Putting

November. Kultuuriajalehe Sirp peatoimetaja vahetamine tekitas kultuurisfääris tõelise tormi, mis päädis sellega, et minister Rein Lang teatas ETV saates „Kahekõne” oma tagasiastumisest. „Otseülekandest nägin seda, sõitsin kiiresti kohale. Astusin autost välja täpselt siis, kui Lang telemajast väljus, tegin kiiresti pilte. Nagu noor kits hüpatas lahkus ta eesti kultuurisfäärist,” kirjeldab Andres Putting

Foto: Andres Putting

Oktoobri alguses lahvas Keskerakonna rahastamiskandaal, kui mitu endist Edgar Savisaare usaldusisikut rääkisid partei kahtlase päritoluga sularahatehingutest. „Raha tuli mingist kotist. Pandi laua peale, loeti,” meenutas kunagine erakonna juhatuse liige Henri Kaselo. Samasugust kotti näeb Kaselo siin fotol tänaval lebamas.

Foto: Tiit Blaat

August. „See oli kümnendi äikesetorm Eestis, patt oleks olnud magama minna tol ööl,” ütleb Andres Putting, kes käis äikest pildistamas Türisalu pangal. Foto on tehtud minutipikkuse säriajaga. „Seal pangal oli nagu öine laulupidu, kõik olid kohal looduse vaatamängu vaatamas ja jäädvustamas.”

Foto: Andres Putting

Mai. Igakevadine konnade pulmatrall Valgejärves. „Pulmamõllu ajal on konnad üsna osavad ujumad ning isaste võitlused jõulised – mitmekesi emaslooma selga klammerdudes võivad nad nii teda kui ka teineteist lämmitada,” kirjeldab konnasid vee all pildistamas käinud Rauno Volmar.

Foto: Rauno Volmar

LÄTI LÄHEB EUROLE ÜLE, POOLED INIMESED IKKA VASTU

Läti uuringufirma SKDS korraldatud küsitluse järgi on detsembris ikka veel pooled lätlased eurole ülemineku vastu. Ühisraha kasutuselevõttu toetas uuringu järgi vaid 25% küsitluid ja ülejää-

nutel polnud euroraha küsimuses ikka veel selget seisukohta. Võrreldes novembrikuise küsitlusega on eurovastaste hulk siiski natuke, umbes 8% võrra vähenenud. **Delfi.lv**

PRANTSUSMAA RIKASTELE 75%-NE TULUMAKS

Prantsusmaa konstitutsiooni kohas andis pärast pikka järelemõtlemit lõpuks oma heakskiidu president François Hollande'i valitsuse soovile kehtestada superrikastele ajutiselt kogu-

ni 75% suurune tulumaks. Kohutu otsuse järgi tuleb prantslastel nii sel kui ka järgmisel aastal igast miljonit eurot ületavast sissetulekumast kolmveerand riigikassasse kanda. **EPL**

Vene välispoliitika võiduaasta: lääs laulab Putini viisil

Sotši mängud: Putini habras kroonijuveel

Venemaa välispoliitika võidult võidule ratsutamine on aidanud president Vladimir Putinil vähemalt osaliselt tähelepanu riigi siseprobleemidest eemale juhtida. Veidi rohkem kui kuu aja pärast algavad Sotši taliolümpiamängud võiksid olla Moskva eduka aasta kirss tordil, kuid võivad hoopis tõmmata eesriide riigi sise- miselt korratusele.

Ühe juhtlõnga andis eilne tragöödia Volgogradi raudteejaamas, kus suitsiiditerroristi õhatud pommi tõttu hukkus vähemalt 16 inimest ja sai kannatada veel kümneid. Venemaa Kaukaasia piirkonna stabiilsus ja turvalisus on ammu olnud suure küsimärgi all ja Moskva keskvõimu karmid karistusaktioonid pole seda nähtavasti kuigivõrd parandanud. Selline sündmus ei aita paraku enne suurt rahvusvahelist spordipidu õiget meeleolu luua.

Sotši kui võimsuse sümbol

Terror tuletab ühtlasi meelde, et hoolimata Putini korraldatud ulatuslikust amnesteerimisest, millega vabastati Pussy Riot ja kinni peetud

Olümpia võiks olla kirss tordil, kuid võib ka tõmmata eesriide korratusele.

Greenpeace'i laeva meeskond, ning Mihhail Hodorkovskile armuandmisest, on elementaarsete inimõiguste tagamine Venemaal siiski üldine probleem. Pealtnäha justkui süsteemi heatahtlikkust näitavad aktsioonid ei lahenda riigi süsteemseid muresid.

Kindlasti teeb Moskva kõik endast oleneva, et Sotši mängud pealtpoolt vaadates üledukalt kulgeksid. Ei tasu kahelda, et taliolümpia pole Venemaa jaoks üksnes spor- di, vaid ka poliitika küsimus. Kogu kupatus peab näitama, kui võimas on Venemaa.

Hoolimata Moskva pingutustest on osa riike siiski juba otsustanud Putini sõud mitte toetada. Mainigem kasvõi USA presidendi Barack Obama või Prantsuse riigipea François Hollande'i eemalejäämist. Kuid ega Moskva sellepärast pisaraid vala. Ikka leidub neid, kes soovivad oma kohalolekuga rõhutada sündmuse tähen- dust kõigi muude küsimuste kõrval, olgu see kasvõi Eesti peaminister Andrus Ansip. ●

Mina laulan ees, ülemaailmne koor kordab järele. Putin ennustas 2010. aastal laval esinedes, et Kuugi seisatab, kuni tema unistused täituvad.

Foto: Reuters/Scanpix

Millele tahes Venemaa mööduval aastal tähelepanu pööras, seal suudeti lääs lohku tõmmata.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Kui Venemaa president Vladimir Putin endale aastavahetusel klaasi Sovetskoje Šampanskot valab, ei pea ta seekord sugugi nostalgiliselt nukrutsema, et toost võiks meenutada „sajandi suurimat katastroofi” ehk Nõukogude Liidu kadumist. Vastupidi, meenutades sel aastal talle järjestiku sülle sadanud välispoliitilisi võite, võib Putin nentida, et Venemaa paistab olevat vahepeal kaotatud mõjuvõimu tagasi saanud.

Millist mööduva aasta maailma välispoliitilist umbsõlme ka ei vaataks, harutati need lahti Moskva näpunäidete järgi. Ja mis Putinile kahtlemata kõige rohkem meeldib, on tõsi- asi, et USA ja Euroopa on iga kord saba sorgus oma haavu parandama saadnud.

Kahtlemata kõige suurema triumfi saavutas Putin Süü-

rias. Kui augustis tulid kaks aastat kodusõjas olnud riigist uudised, et täbaras olukorras diktaator Bashar al-Assad on käiku lasknud keemiarelvad, osutus USA president Barack Obama otsustusvõimetuks. Kuigi ta oli nimetanud masihävituse relvade käiku andmist „punaseks jooneks”, pärast mida peaks Washington sekuma, leidis ta ainult võimalusi venitada.

Obama venitamine ja kõhklemine aitas kaasa sellele, et Briti parlamendis hääletati valitsuse esitatud sõttamineku plaan üle mitmesaja aasta esimest korda maha. Ja peataolek päädis täiesti uskumatu võimalusega, et USA kongress hääletab maha presidendi esitatud Süürias sekkumist lubava resolutsiooni.

Süüria, Egiptus, Iraan

Appi tuli al-Assadi toetaja Venemaa, kes pakkus Süüria keemiarelvade hävitamist rahvusvahelise kontrolli all. Obama pääses häbist tänu Putinile.

Nüüd haigutab lääne Süüria-poliitika asemel suur auk. Otsuse tõttu al-Assadit mitte karistada on lagunenud Süüria

möödukas opositsioon, mille Washington ja EL olid vahepeal legitiimseks tunnistanud. Damaskuse vastu sõdivad peamiselt islamiäärmuslased, kelle kõrval al-Assad näeb välja talt- sa tallekesena.

Süüria ei jäänud Putini ainukeseks võiduks Lähis- Idas. Kui Egiptuse sõjavägi kukutas demokraatlikult valitud, ent viletsalt valitsenud presidendi Mohammed Morsi, leidis Obama end taas kahelist. Kui tegemist oli sõjaväelise riigipöördega, tulnuks Washingtonil lõpetada Egiptuse armee aastaid kestnud ja miljardeid dollareid maksnud abiprogramm. USA pole siiani otsusele jõudnud, Egiptuse sõjaväeline valitsus ei jätnud aga asja ripakile ja on alustanud abi saamiseks kõnelusi hoopis Moskvaga.

Kõige tipuks kroonis Putin end suure Iraani rahuvahendaja oreooliga. Suvel pärast valimisi Teheranis võimule tulnud mõõdukam president Hassan Rouhani andis lootust, et kaua kestnud tuumapro- grammi probleem võiks saada lahenduse. Esialgne kokkulepe novembris Genfis saavutati, Iraani arvates tunnustati lõpuks tema õigust tuuma- programmile, mis oli Venemaa ammune soov ning ärritas kõvasti Iraani naabreid ja Israelit.

Kavalad rahapakid Kiieville
Iraani diili hindasid USA ja Euroopa siiski positiivseks, kuid on fakt, et EL-i välispoliitika kõrge esindaja Catherine Ashton kallistas ühes Šveit-

tumisel Moldova ja Gruusiaga lukku pandud sarnastele lepingutele viidates ka ei oleks räägitud, oli Ukraina althüppamine EL-ile valus hoop. Nüüd on selge, et Putin on rahapakikeste ja gaasihinnaga Brüsseli Ukrainas auti mänginud, sest EL-is märgati Moskva majandusliku väljapressimistaktika edukust liiga hilja.

Suurte sündmuste taustal ei pruugi väljagi paista, et Moskva toimetab edukalt ka EL-is endas. Kui Küprose aasta alguses lõpuks tunnistas, et vajab oma murduva pangandus- süsteemi jaoks EL-i abiprogrammi, siis pahandas Moskva, et Brüsseli abiplaani tõttu kaotasid seal tegutsenud Vene kodanikud hulga raha. Lõpuks lahenes asi ikka Venemaale soodsalt: hoiused kaotanud Vene rahatuusad said vastu Küprose pankade aktiivide ja kontrollivad nüüd seal- seid suuremaid finantsasutusi. Suvel tegi Venemaa ettepaneku, et soovib saareriigis endale sõjaväebaasiks lennuvälja rentida. Küprose valitsusel paistab olevat nii kena pakkumise tagasilükkamiseks vähe variante. ●

Vladimir Putin võib nentida, et Venemaa paistab olevat mõjuvõimu tagasi saanud.

si hotellis parajasti Venemaa välisministrit Sergei Lavrovi, kui Ukraina valitsus andis teada, et loobub EL-iga ettevalmistatud partnerlus- ja assotsiatsioonilepingut allkirjastamast. Euroopa tähelepanu oli oskuslikult oma naabruses toimuvalt mujale juhitud.

Kui tahes suurest edust Vilniuse idapartnerluse tippkoh-

TELE2 LÕPETAB E-ARVETE SAATMISE

Kui Elisa teatas, et kolib e-arved iseteeninduskeskkonda ja nende meiliaadressile saatmine muudetakse tasuliseks, siis Tele2 Eesti andis teada, et nende ettevõttes jääb e-arvete meili teel saatmine

uuest aastast erandiks. „Otsekorralduse puhul saab e-arvet näha internetipangas ja iseteeninduses ning mujale kanalisse üldiselt enam dubleerivat arvet ei saadeta,” teatas ettevõtte. **Ärileht**

JÄNKID TÕRJUVA NORWEGIANI USA LENNUTURULT

Neli Ameerika lennufirmat on esitanud riigi lennuametile taotluse, et Norra lennufirmal Norwegian keelataks EL-i litsentsiga USA-sse lennata, kirjutas uudisteagentuur TT. Firmade

väitel püüab Norwegian seadustest kõrvale hiilida ja luua endale konkurentsieelseid. Norwegian teatas ajalehele Dagens Naeringsliv, et täidab seadusi punktipealt. **Ärileht**

Eesti majandus sattus poliitikute meelevalda

Ärileht võttis kokku aasta kõige olulisemad majandustrendid. Mõõduvast aastast saaks meenutada Hiltoni hotelliketi Armin Karu kaasabil Eestisse laienemist, Tallinki esimesi dividende või pikalt vindunud Arco Vara kasumisse jõudmist.

Esimesena meenuvad aga siiski vastuolud. Majanduse reaalkasv on kokku kuivanud 1–2% vahele, nominaalkasv on 6%, palgad kasvavad tempos 9% ja eelarvegi täitub tänu sellele endiselt hoogsalt. Samasugune vastuolu paistab silma ka näiteks välisfirmade lahkumisest, mis kurvastab, ning rahvusliku kapitali taasärkamisest, mis rõõmustab.

Eelkõige torkab aga silma poliitika jõuline tungimine majandusellu. On see siis raudtee- ja parvlaevaliikluse riigistamise plaan, ootamatud maksustamised (näiteks autode käibemaks) või riigikohtu lahendid, mis korrastavad ettevõtluskeskkonda.

o **Ärileht**

Jõuline riigistamine

Viimase aasta jooksul on valitsuse majanduspoliitika teravik olnud riigistamine. Jõuliselt on majandusminister Viimase aasta jooksul on valitsuse majanduspoliitika teravik olnud riigistamine. Jõuliselt on majandusminister Viimase aasta jooksul on valitsuse majanduspoliitika teravik olnud riigistamine. Jõuliselt on majandusminister

Alanud on ka saartevahelise laevaliikluse riigistamine. Majandusminister Juhan Partsil on kindel plaan 2016. aasta lõpuks omandada riigile piisavalt laevu, et opereerida Saaremaa ja Hiiumaa vahel. AS-i Tallinna Sadam tütarettevõttele ongi antud ülesanne korraldada riigihange nelja parvlaeva soetamiseks Kuivastu–Virtsu ja Rohuküla–Heltermaa liinile.

Eesti kapital tõstab pead

Tänavu jätkus trend, et rahvuslik kapital tõstab pead. Kui möödunud aasta lõppes Kristjan Rahu sammuga osta välja Tallinna Küte ja Eraküte ning näiteks Heiti Häälele kuuluva Alexela Veolia äride ost, siis 2013. aasta jääb meelde näiteks MyFitnessi ja Bauhofi väljaostuga rootslastelt MyInvest Estonia eestvõttel, mida veavad Indrek Prantsi, Armin Kõomägi ja Sven Mansberg, ning selle poolest, et Eesti Meedia omandas senine juhtkond ja ravimiäri-meis Margus Linnamäe.

Kohus korrastas ettevõtluskeskkonda

Vastse riigikohtu esimehe Priit Pikamäe osalusel korrastati mitmeid ettevõtjale olulisi valdkondi. Näiteks lõhuti apteegituru lukk ja kaotati apteekide avamispiirangud.

Samuti kuulutas riigikohus õiguskantsleri taotlusel osaliselt põhiseadust vastaseks valitsuse määrused, millega tõsteti kaevandamisõiguse ja osa vee erikasutusõiguse tasumäärasid algul kavandatust kiiremini. Riik peab tagastama ettevõtjatele hinnanguliselt 4,8 miljonit eurot. Mõlemad taotlused esitas õiguskantsler Indrek Teder.

Rahvusvahelised firmad lahkuvad

Aasta jooksul lahkusid Eestist suured kontsernid nagu pank UniCredit, Veolia, Dalkia, Skanska, Schibstedt, SEB Enskilda ja EVLI. Samas tulid või teatasid turule tulekust näiteks H&M, Hiltoni hotellikett ja Poola suur kindlustusfirma PZU.

Eestlased ostavad Soome firmasid

Kui 1990-ndatel ootasid eestlased n-ö valge laevana välisinvesteeringuid, siis tänaseks on näiteks Soome ettevõtte ostmise tavaline. Laevafirma Tallinki, tarkvarafirma Nortali ja katusetootja Toode ostud pärinevad varasemast ajast, aga tänavu kevadel teatas Maag Grupp, et omandas 100% Soome suuruselt neljanda lihatööstuse Pouttu aktsiastest. Detsembris otsis Eesti ventilatsiooniseadmeid valmistav ettevõtte ETS Nord Soome konkurendi.

Aasta suurtehingud

Aasta tehingule võiks kandidateerida nii Bauhofi ja My Fitnessi müük Eesti investoritele, Sportlandi enamusosaluse müük Sports Directile kui ka see, et Soome suuruselt neljanda lihatööstuse Pouttu Oy omandas Maag Grupp.

Kuid ilmselt rahaliselt väärtuselt suurim ehk aastatehing 2013 oli Starmani aktsiate müük East Capitalile, mille käigus ka eestlastest väikeaktsionärid Peeter Kern ja Indrek Kuivallik suurendasid oma osalust Starmanis. Tehingu väärtus võis ulatuda 50–60 miljoni euroni.

Ettevõtjad soovivad riigi laiutamise lõppu

Ärimeeste sõnul on uuel aastal keskne proovikivi riikliku bürokraatia ja takistuste vähendamine.

Kadri Paas

kadri.paas@arileht.ee

Ärileht uuris Eesti ettevõtjatelt, mida nad ootavad uelt aastalt. Üheks suurimaks ootuseks on riigi praeguste piirangute leevenemine.

Ärimees Raivo Vare sõnul peaks riik lähiajal lihtsustama liiga keerulist ja dubleerivat valitsemissüsteemi ning loobuma seadusega ette fikseeritud riigieelarveliste kulude osatähtsuse suurendamisest. Temaga nõustusid laias laastus kõik Ärilehe küsitletud ettevõtjad. Alexela üks omanikest Heiti Hääl avaldas lootust, et 2014. aastal talitseb riik end riigikapitalismi juurutamisel.

„Vähendada tuleks töötajate hulka, kelle töö sisu on takistada tootvalt töötavate inimeste tööd. Selle asemel et ehitada

da tuuleparki, on meie töötajad käinud kolm aastat ühest kabinetist teise kooskõlastusi korjamas. Kulud on, tulu on null,” tõi esile Ülemiste City üks omanikest Ülo Pärnits.

Sillamäe sadama omanik, ekspeaminister Tiit Vähi oli nõrduinud, et riigiaparaadis praktiliselt pole inimesi, kes jagavad majandust, kes on kunagi tootmisega või üldisemalt ettevõtlusega tegelenud. „Riigiaparaat kasvab, kasvab bürokraatia. Ministeeriumid

Riigiaparaadis praktiliselt pole inimesi, kes on kunagi ettevõtlusega tegelenud.

sarnanevad üha enam ENSV aegsete parteikomiteedega. Ametkonnad bojaaristuvad – meie teame, mis on õige, meie otsustame,” kritiseeris Vähi. Tema sõnul peaks praegust ümberjagamist orienteeritud majanduspoliitikat muut-

ma majanduse kasvule suunatud poliitikaks.

Fookuse puudumine

Ettevõtjate hinnangul on suur probleem ka fookuse puudumine ja sellele vastav investeermine on. „Valitsuse tänane riigi rahanduse poliitika on pigem tulupõhine ehk kui tulud ei kata kulusid, siis tuleb tulust tõsta. Meie miniatuurses nišimajanduses ei ole aga tulude pidev kasvamine lihtsalt võimalik,” selgitas Hääl.

Tema hinnangul on käes aeg, et riigiaparaadis pöörataks fookus tootlikkuse kasvule ja seeläbi kulude optimeerimisele. „Sellisel juhul jääb ka tänasest tulubaasist igapäevaste arvete maksamise kõrvalt vahendeid üle investeeringute tegemiseks. Ka investeerimispoliitikale peaks lähenema süsteemsemalt, leidmaks projekte, millel on majanduse stimuleerimise seisukohast tugevam

mõju. Riigi seisukohast võiksid rohkem tuge saada valdkonnad, kuhu erakapital ei tiku, ning peaks vähendama riigikapitalismi valdkondades, kus konkurents juba toimib,” tegi Hääl ettepaneku. Tema sõnul viiksid riigi või koostöös erakapitaliga suunatud projektid seleni, et ka vähemate vahenditega suudetaks saavutada kaugeleulatuvaid tagajärgi.

Vare nõustus: „Peaks olema sellised projektid, mis avaldavad enim majanduskasvule mõju. Ilmselt taristu eelkõige. Viima lõpule haridusreformi. Korrastama riigiorganisatsiooni, mis on liialt dubleeriv ja keeruline. Loobuma seadusega ette fikseeritud riigieelarveliste kulude osakaalu jätkuvast kasvatamisest, et jätta manööverressurssi reformideks ja fookusinvesteeringuteks. Suurendama omavastutust tervishoiu ja pensionikindlustuses läbi firmapensionite ja -kindlustusmaksete soosimise,” loetles ta põhilisi seniseid puudujääke. o

TALLINNA LINNAKANTSELEI
Linna avalike suhete teenistuse
ajaleht PEALINN
otsib oma meeskonda

TOIMETAJAT

Kelle põhiülesanneteks on artiklite kirjutamine ja toimetamine, tellimine ja vajadusel fotografeerimine.

Sobival kandidaadil on

- kõrgharidus (või selle omandamine lõpetamisjärgus)
- ajakirjandusalane töökogemus
- väga hea arvutikasutamise oskus
- eesti keele oskus C1 tasemel
- väga hea analüüsivõime ja pingetaluvus, võime iseseisvalt töötada
- hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskus
- orienteeritus meeskonnatööl
- algatusvõime ja loovus, võime osaleda uute lahenduste välja-töötamisel ning nende rakendamisel.

Kasuks tulevad üldised teadmised avaliku sektori toimimisest, vajalike riigi ja Tallinna õigusaktide hea tundmine ning oskus neid kasutada igapäevatöös.

Omalt poolt pakume vastutusrikast rolli linnaelanike informeerimises, eneseteostust toetavas meeskonnas ja koolitusvõimalusi.

Motivatsioonikiri koos elulookirjeldusega palume saata hiljemalt 7. jaanuariks 2014 e-posti aadressil maarja-liis.arujarv@tallinnlv.ee Lisainformatsioon: Maarja-Liis Arujärv – ajaleht Pealinn peatoimetaja, telefon 6164041

a

ARVAMUS

PÖÖRDEPUNKTIDEST

Üks poliitikavaatlejate halbu harjumusi on otsida alata suuri pöördepunkte, momente, millest alates miski pole enam endine, tekitamaks segases poliitilises reaalsuses kunstlikku korda.

AJAKIRJANIK ROSS DOUTHAT (THE NEW YORK TIMES)

VIHAST

Viha on kuum kogemus, mis valandab tegevuse. Nõusolek, isegi veendunud nõusolek kipub olema passiivsem reaktsioon.

KOLUMNIST ZACHARY KARABELL (REUTERS)

VENELASTEST

Meie reklaamid, ka telereklaamid venekeelses meedias olid suurema mahuga kui näiteks Reformierakonna ja sotsiaaldemokraatide omad.

IRL-I ESIMEES URMAS REINSALU (ERR)

LÄTIST

Läti ühineb 1. jaanuaril euroga, kuid peaaegu 60% lätlasi on ühisraha vastu.

EUOBSERVER

LEEDU valitsus on otsustamiseks liiga killustunud

Leedu professor: Rail Baltic on eelmise sajandi projekt

Intervjuu

Krister Paris
arvamustoimetuse juht

Leedu ükskõiksus Rail Balticu vastu tuleneb koalitsioonivalitsusest, selgitab professor Ramūnas Palšaitis.

●●Vilniuse Gediminase tehnikaülikooli professor Ramūnas Palšaitis, Eesti Raudtee juhüid väidavad, et Leedu pidurdab Rail Balticu ehitamist, kuna teie jaoks on märksa olulisem ida-läänesuunaline liiklus kui raudteeliin põhjast lõunasse. Mis tähendus üldse Rail Balticul Leedu jaoks on?

See on meie jaoks väga tähtis, sest võimaldab transportida kaupu Euroopasse. Praegu liiguvad kaubad Klaipėda sadamasse ja sealt edasi vanasse Euroopasse. Kolme riigi ministrid on seda projekti arutanud 13 aastat ja kauemgi ning on hea küsimus poliitikutele, miks on projekti elluviimine nii aeglane. Meil on näiteks probleeme maaomandiga – kuidas osta ära omanikelt maatükke jne.

Minu hinnangul pole Rail Balticu näol üldsegi tegemist

21. sajandi projektiga. Projekteritid kiirus sellel on 160 km/h. Reaalne kiirus hakkab olema 100–120 km/h.

Suurbritannias saavutati selline kiirus ühel liinil reisirongidele sada viiskümend aastat tagasi. Praegu oleks vaja sihtida kiirusi 220–250 km/h.

●●Siin nähakse Rail Balticut ennekõike kui raudteed kaupade Soomest Saksamaale vedamiseks ja alles seejärel tulevad kõne alla reisijad. Kuidas nähakse seda Leedus?

Suurbritannias saavutati selline kiirus ühel liinil 150 aastat tagasi.

Ikkagi kaupade transport. Ma ei näe väga suurt nõudlust, et kiiret ühendust hakkaksid kasutama reisijad.

Arvutused näitavad, et pilet niisugusel rongil maksaks sama palju kui lennukis. Küll aga näeme võimalust transportida mööda seda kaupa Venemaalt, nii et see laaditakse ümber Vene laiussega raudteelt Euroopa omale.

●●Eesti Raudtee üks väiteid oli, et te ei ole Rail Balticust huvitatud, kuna teete panuse

Kaunase lähedal asuva kaupade ümberlaadimiskeskusele.

Tegelikult on vastupidi. See on üks peamisi tegureid, et veenda pikendama raudteeliini Poola piirilt Kaunasseni. ●●Millist rolli mängib Rail Balticu ümber käivates aruteludes liini ehitamine Vilniusse? Leedukad tahavad saada ühendust ka Vilniusega?

See mõte saada ühendus ka Vilniusega tekkis paari aasta eest. Teoreetiliselt oleks see muidugi väga hea. Praktikas aga läheb selline sajakilomeetiline jupp maksta sadu miljeoneid eurosid. Nii et tegemist pole väga realistliku mõttega. ●●Olete te märganud suhtumise muutust erinevate valitsuste vahel? Meile jääb mulje, et praegune on eelmistest vähem entusiastlik...

Meie praegune peaminister on oma väljautlemistes väga ettevaatlik, kui jutuks tuleb Rail Baltic. Aga jah, me teeme ka ise omavahel nalja, et ta on loonud vähemalt 100 gruppi, mis tegelevad erinevate probleemidega, ent mingeid tulemusi meil pole. Tal on valitsuses mitu partnerit, nii et on väga raske mingeid otsuseid langetada.

Tal on valitsuses mitu partnerit, nii et on väga raske minigeid otsuseid langetada. ●

SUURFIRMAD vastutavad ka oma varustajate käitumise eest

Kibe suhkur

Peter Singer

Princetoni ülikooli bioeetika professor

G eneetiliselt oleme me programmeeritud magusat armastama. Kui inimesed saavad jõukamaks, hakkavad nad tarbima rohkem suhkrut. Selle tõttu tõusevad suhkruhinnad ja tootjad hängivad juurde maad, kus suhkruroogu kasvatada.

Suhkur on magus, aga suhkrutootmine pole seda kaugeitki, selgub Oxfami hiljutisest raportist „Suhkrupalavik“, mis valmis kampaania „Brändide taga“ raames. Meie suhkrunälgi põhjustab maade kokkukrabamise, mis rikub maailma kõige vaesemate kogukondade õigusi. Näiteks Brasiilias Pernambuco osariigis on suhkrutootja Usina Trápiche ajanud kodudest välja Sirinhaemi jõe suudmesaartel elava kalurite kogukonna – põletades maju ja ähvardades vägivallaga.

Nii Coca-Cola kui ka PepsiCo kasutavad oma toodetes Usina Trápiche suhkrut. Kas see teeb joogitootjad vastutavaks inimeste ees, kellelt ära võetud maal Trápiche suhkruroogu kasvatatakse?

1990. aastatel püüdis Nike ennast puhtaks pesta vastutusest lapstööjõu kasutamise ja teiste südametunnistuse taavade eest, mida tema jalatseid valmistavates tehastes kasutati. Tarbijatele see ei meeldinud ja lõpuks otsustas Nike astuda õige sammu: inspekteerida tehaseid, tegeleda probleemidega ja olla allhankijate asjus läbipaistev.

Samamoodi oli McDonald'si esimene reaktsioon kriitikale, mis puudutas loomade heaolu tema tarnijate juures, kaevata süüdistusi esitavad aktivistid kohtusse. Ettevõtte lootis, et kriitikud jäävad vait. Kuid kui kaks neist suutsid ennast Briti kohtuajaloo kõige pikemas laimuprotsessis kaitsta, tabas hiigleettevõtte suhtekorraldust katastroof. Kui kohus oli otsustanud, et osa aktivistide väiteid polnud laimavad, vaid pidasid paika, hakkas McDonald's tunnistama vastutust oma tarnijate töövõtete eest.

Suhkrunälg põhjustab maade kokkukrabamise, mis rikub kõige vaesemate õigusi.

Värskem näide on üle tuhande inimese tapnud Rana Plaza rõivavabriku varing Bangladeshis. See seadis samasuguse küsimuse rõivatööstuse ette. Associated British Foods (ABF) – suur suhkrutootja ja rõivamüügiketi Primark omanik – võttis vastutuse oma tarnijate eest ning sõlmis koos 80

teise rõivabrändiga Bangladeshis valitsuse ja ametiühingutega chitiste ohutuse tagamiseks juriidiliselt siduva lepingu.

Ettevõtte vastutus

See, mida tehakse rõivatööstuses, peaks olema teostatav ka toiduainetööstuses. Oxfam palub kümnel suuremal toidubrändil võtta liidriroll ja tunnistada oma vastutust selle eest, et nende tarnijad on rikkunud maakasutusõigust. Oxfam tahab, et suurfirmad loobuksid ostmast tarnijatelt, kes on omandanud maad väiketootjatelt ilma nende eelneva vaba ja informeeritud nõusolekuta.

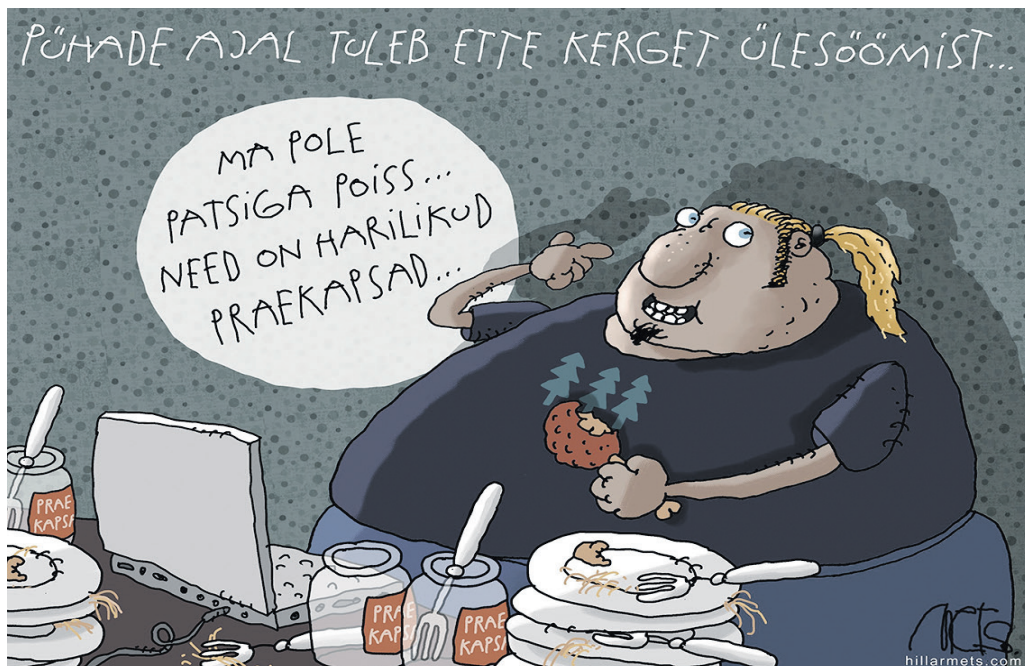
„Brändide taga“ sisaldab tabelit, mis hindab kümne suure suhtumist terve hulga probleemide lahendamisse, sealhulgas maaküsimusse. PepsiCo ja ABF on saanud hinde „halb“ või „väga halb“. Nestlé hinne on parem, sest ettevõtte nõuab suhkru, soja, palmiõli ja teiste toorainete tarnijatelt, et nad ei rikuks kohalike kogukondade õigust maale.

Nestlé oli esimene kümne suure sekka kuuluv ettevõtte, mis selle põhimõtte täielikult omaks võttis. 7. novembril teatas ka Coca-Cola, et suhtub nüüdsest oma tarnijate maakrabamisse sallimatult ning hakkab tegelema Usina Trápiche ja kalurite konfliktiga.

Kui PepsiCo ja ABF tahavad, et me peaksime neid eetilisteks tootjateks, siis peavad nad järgima Nestlé ja Coca-Cola eeskjuu. ●

© Project Syndicate, 2013

HILLAR METSA METSIK MAAILM

LUGEJA KIRI

Vereandmisest ja e-riigist

●●Vahel on tehtud reklaami, et tulge verd andma. Seda võib teha 65. eluaastani. Kuna olen elanud kaugel suurtest linnadest, siis endal on õnnestunud seda teha siis, kui on asja kuskile verekeskusega linna.

Olen verd andnud Tartus ja Pärnus, mitte tihti, sest ega ju sageli ei sõida kaugele. Ka ei pruugi aega jääda või pole parajasti möödas kolm kuud, mis peab eelmisest vereandmisest möödas olema.

Mulle meeldib doonor olla, keskustes on meeldivad töötajad. Eks see ole endale ka nagu arstil käimine, saad teada oma vererõhu ja hemoglobiini sisalduse, saad tunde, et oled ju natuke kasulik, ja

head küpsised ja kohv on ka! Varem sai ka lähimas väikelinnas käidud, kuhu siis aastas mõnel korral tuli verekeskuse rändbrigad (või kuidas seda nimetada).

Tallinna segadus

Nüüd juhtus, et olin Tallinnas ja kõik sobis. Mõtlesin, et proovin selle ka ära, kuidas on olla doonor Tallinnas, ja otsisin üles Ädala 2 vereandmispaiga.

Pealinnas aga selgus, et mina, kes andsin esimest korda verd 18-aastaselt, peaksin siin registreeruma esmaandjana, aga nende andmebaasid-programmid ei võimalda seda minu praeguses vanuses teha!

Varsti oli asja ka Tartusse ja seal sai asi aetud.

Tuleb välja, et verekeskuste vahel puudub ühtne infosüsteem. Õed võivad tuvastada vereandmise, kui see juhtus nende keskuses, mitte mõnes teises verekeskuses! Vere üle on vaja pidevalt arvet pidada, aga paistab, et keskuste omavaheline suhtlemine käib vanamoeliselt telefoniti või meili teel.

Kõrvutame raamatukogudega: ükskõik millisest raamatukogust võid teada saada, kus momendil mingit teost leidub jne.

Millal saabub e-riik verekeskustesse?

Eha Nõmm

Telli EESTI EKSPRESS ja avasta maailma!

**Telli juba täna,
sest loosi läheb
viimane reis
Mehhikosse!**

**Telli ja registreeri aadressil
reis.ekspress.ee**

Cancúni reisi loos
toimub **14.01**
Telli enne **10.01.2014**

Cancún - Mehhiko

Kariibi mere kristallselge vesi, iidse
maiade tsivilisatsiooni pärand Chichén
Itzá ja Palenque. Kohale viivad lennufirma
Condor ja Estravel.

Loosi tahtel sõidab Kuubasse
AHTO SALUM. Palju õnne!

Havanna - Kuuba

Ameerika autod, sigarid, rumm,
revolutsioon, Cuba Libre ja salsa.
Kohale viivad lennufirma Condor ja
Estravel.

Loosi tahtel sõidab Sansibari
SAARA TAGEN. Palju õnne!

Sansibar - Tansaania

Valge liivarand, türkiissinine merevesi ja
unustamatud päikeseloojangud.
Kohale viivad lennufirma Condor ja
Estravel.

Kohale viivad Estravel ja Condor.
Estraveliga seiklema! www.estravel.ee/seiklusreisid
Condor - enam kui 75 puhkuse sihtkohta üle maailma!

estravel

Condor
www.condor.com

UGALA JUHI VALIMINE

Ugala nõukogu valib 17. jaanuaril uue teatrijuhi. Ajalehe Sakala andmeil on sõelale jäänud kultuuriakadeemia lektor Kristiina Alliksaar ja vabakutseline lavastaja Ain Saviauk. **Sakala**

LAHKUS ANNE VALGE

22. detsembril suri Ugala teatri näitleja Anne Valge (snd 22.02.1954, pildil). Esmalt Evald Hermaküla teatristuudios ja siis 33 aastat Ugala töötanud näitleja viimaste tööde seas olid osa-

täitmised „Niskamäe kirgedes“, „Keisri hullus“, „Härra Punttilas“, „Jürkas“ ja „Ukuarus“. Tema viimaseks rolliks jäi vanaema Weatherwax lavastuses „Õed nõiduses“. **EPL**

BBC MUSKETÄRID

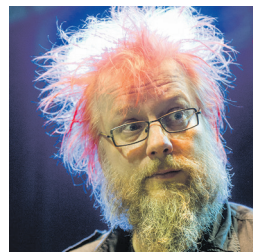
Jaanuaris läheb eetrisse BBC kümneosaline sari „Musketärid“, mis pakub autorite sõnutsi Dumas' tegelaste maailmast realistlikult räpast pilti. Richelieud mängib Peter Capaldi. **Guardian**

KULTUURIPUUM

Eesti kultuur on võimas asi, mis sirutab oma kombitsaid kaugele Ameerikasse ja Venemaale. Kõneleb kaugete karvaste ja hipsteritega, kuid jätab külmaks kodumaa massid. Seetõttu vajame telesaateid nagu „Su nägu kõlab tuttavalt“, et ühendada rahvast ka laulupidude vahel. Ehk ongi meelelahutus uus eesti kultuur? See, mida me päriselt tahame? Ja Anne Veski tegi uue plaadi, ka see on tähtis.

Villu Tamme

Mees, keda isegi tema austajatest keegi jäljendada ei ürita, kuid kelle laiemat mõjukust on võimatu alahinnata. Kas või sellepärast, et keskmi-sele eestlasele seostub punk ennekõike tema nime ja välimusega. Pigem aga seetõttu, et tema laululooming on pidanud vastu ajaproovile. Samuti mõjutanud mitut järgmist põlvkonda kas kitarriga või ilma igas olukorras endaks jääma ning vaatama maailma kriitilise pilguga. Kui kultuuri-tegelase väärtust mõõta tema juubeli meediatähelepanuga, on Villu tänavu ilmselt number üks.

Erkki-Sven Tüür

Kui tänavu Erkki-Sven Tüürilt küsiti, mis teoksil, kõlas vastuseks kauge geograafilise punkti nimi ja sõna „ettekanne“. Üks neist oli tema värske teose „De Profundis“ maailma esmaettekanne. „De Profundis“ sündis Helsingi linnaorkestri ja ERSO ühistellimusena. Väljamüüdnud suured kontserdisaalid ja kriitikute kiidukõned kinnitavad ühte: pärast Pärti ei tule tükk tühja maad, vaid Tüür.

Andrei Ivanov

Andrei Ivanov kirjutas romaani „Harbini ööliblikad“, milles esitas oma tõe venelaste elust Eesti Vabariigis. Mitte küll tänases, vaid hoopis sõdadevahelises, kus Ivanovi peategelane Boriss Rebrov aastatel 1920–1940 tegutseb. Raamat siinses vene seltskonnas suurt lainetust ei tekitanud, küll aga märgati seda Venemaal. Teos oli Vene Bookeri nominentide seas. Ivanovi uut romaani on kõrgelt hinnanud ka autori eesti keeles kirjutavad kolleegid.

Klassikatähed

Praegu on veel vara öelda, kellest neist saab suur solist ja maailmaklassi interpret. Liiatigi polnud ju tolle telekonkursi mõte järjekordse meediatähe tootmine. Pigem nüüdis- ja klassikalise muusika tegijate järgmise põlvkonna ja kogu selle ringkonna olemasolu ajakohaseid väljundeid kasutades laiemale publikule teadvustamine. Ajal, mil senised kultuurihierarhiad ega monopolid enam ei kehti. Kiiduväärt algatus, korraldage jälle.

Marko Mäetamm

Mäetamm ajas Draakonis ja Hobusepeas samal ajal avatud näituste koomikslikes töödes abikaasat kirvega taga ning andis sel teemal välja ka raamatu „Painting and Waiting“. Aasta lõpus ilmus mahukas ülevaateteos, kus võetakse kokku kunstniku viimase seitsme aasta tegevus ja mis peaks leidma koha iga tänapäeva kunstist huvitava eestlase riulil. Praegu Temnikova & Kasela galeriis avatud näitusel näitab kunstnik, et oskab ka keraamikast raamatuid/kunstiteoseid teha. Kunstiakadeemia tudengid, kellele Mäetamm praegu vabasid kunste õpetab, on lahedast, intelligentsest ja sõbralikust õppejõust samuti vaimustuses.

Mari-Liis Lill ja Tom Stoppard

Lill tegi mõõdnud aastal tähtsa teo, kui küsis: „Mis on siin pildil valesti?“ Ta tegi seda näitleja jaoks kõige paremal moel, kasutades hea näitekirjaniku kirjutatud dialoogi. Eesti kolmes teatris lavale toodud Tom Stoppardi triloogia „Utoopia rannik“ jutustas 19. sajandi vene haritlastest, kes seisis vabaduse, võrdsuse ja vendluse eest. Teater kandis need teemad tänapäeva Eesti ühiskonda ja Mari-Liis Lille julge sõnavõtt aktualiseeris need tähtsad teemad veelgi laiemalt.

BRITTIDE LEMMIK

Neil Gaimani romaan „Ja tee lõpus on ookean” valiti Briti raamatukogude ja poodide iga-aastaselt häälitusel aasta raamatuks. Teos ilmus äsja Lauri Vahtre tõlkes ka eesti keeles. **EPL**

BIEBER PENSIONILE?

Noor poplaulja Justin Bieber teatas jõulude ajal Twitteri kaudu, et lõpetab muusikukarjääri. Laulja süüdistas meediat, kes toodab tema sõnutsi hulganisti valesid. **Guardian**

VOLMER BLU-RAY'NA

Hardi Volmeri „Elavad pildid” on esimene Eesti film, mis avaldatakse nii DVD kui ka *blu-ray* formaadis. Pilt on DVD-st oluliselt kvaliteetsem ja plaat maksab paar eurot rohkem. **EPL**

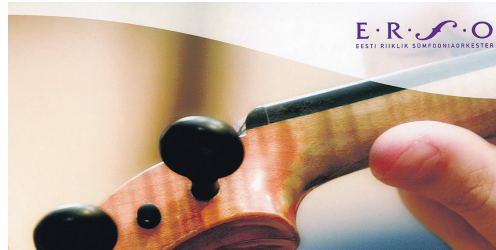
Kaur Kender

Olgem ausad, 2010. aastal ilmunud raamat „Comeback” ei olnud oma nime väärt, jäädes Kenderi varasemate teostega võrreldes praktiliselt märkamatuks. Tagasitulek toimus hoopis ootamatul alal – järsku istus Kender Kaarel Tarandi vabaksjäänud toolil ja juhatas Sirpi, laastud lendamas ja silm säramas. Täna on selge, et Sirbi ümber tekkinud paanika oli teretulnud äratuskell nii ajalehele, kultuuriinimestele kui ka kultuurist huvituvatele tavainimestele. Ja kelle teene see on? Ikka huligaani ja *enfant terrible*'i teene, kusjuures kogu draama toimus kõigest paari nädala jooksul. Triks-ter mis trikster.

Rein Lang

Tänavu ametist lahkunud kultuuriminister armastas kultuuriinimeste ja meediaga ülbitse. Seetõttu kippus kahe silma vahele jääma, et tegelikult tegi Lang peamist, mida temalt taheti. Ta tõi kultuurile raha juurde, samal ajal suurendades hüppeliselt ka isiklikuks komistuskiviks saanud SA Kultuurileht honorare. Vabakutseliste loojate sotsiaalkindlustus, kultuuritöötajate palgatõus, loomemajanduse elavdamine ja Nukuteatri fiasko kontrolli alla võtmine – mõnele teisele poliitikule oleks selle eest kaela langetud, aga Langile mitte. Ka uus minister Urve Tiidus jätkab ilmselt Langi liini, lihtsalt viisakamalt.

ERSO

Paljunäinud rahvusorkester nägi sel aastal, kuidas neistki sai sihtasutus. Samuti nägi rahvusorkester, et Ameerikas ei ela ainult Miki ja Donald, vaid ka palju kulturseid inimesi, kellele meeldib, kuidas ERSO Neeme Järvi dirigimisel kõlab. Ja meie näeme ERSO-t oma muusikaalu valge ratasaurikuna, mis lihtsalt peab rokkansamblite kiirkaatrite kõrval eksisteerima ja kõik.

Ursula Ratasepp

Nagu „Kertu” nimi-osalise puhulgi, ei taha paljud välismaalsed hästi uskuda, et Ursula Ratasepp ei olegi tegelikult laps ega värskest lavakast tulnud noor, vaid juba kogenud näitleja. Peaosa Ilmar Raagi filmis (kus, tõsi küll, särasid kõik näitlejad) tõi Linnateatri näitleja õigustatult tähelepanu kesmesse, kuigi tagasihoidlik Ratasepp sellest ise suuremat numbrit ei tee. Ülimalt passiivset, haiget saanud ja kapseldunud tegelaskuju mängib Ratasepp sisemise põlemisega, mis paneb soovima, et saaksime teda edaspidi veel paljudes filmides näha. Lühifilm „Ivanipäev” peaks ki tegelikult juba järgmisel aastal välja tulema.

Olga Temnikova

Noor galerist ja kunstimüüja teab, kus ja kellele piiri taga Eesti lootust-andvamaid kunstnikke näidata. Ehk kuidas anda veidi dopingut Eesti muidu üsna lahjale eksistentsile rahvusvahelisel kunstiturul. Kaido Ole sõidutas Temnikova & Kasela galerii Moskvasse, Marko Mäetamme ja Kriss Lemsalu oma Miamisse ning kõik kunstnike tööd läksid seal (kui Delfi Publikult kõnekäändu laenata) nagu soojad saiad.

Raoul Kurvitz

Eesti kunsti *enfant terrible* on jõudnud kuldseks ikka, kus tervitavad kodumaine ja rahvusvaheline nõudlus. Aasta alguses näitas ta Kumu isikunäitusel, kui palju eri žanre – installatsioon, video, maal, muusika – mahub ta CV-sse. Sel sügisel pani ta Poolas Toruńis püsti oma tuntuma kunstobjekti, eluheidikute katedraali. Intervjuudes räägib Kurvitz, et inimese kohus on olla vaba ja õnnelik, ning ta illustreerib oma sõnu ise kõige paremini.

Lembit Ulfak

Ulfak jõudis läinud aastal kauaoodatud tulemuseni peaasaga filmis „Mandariinid”. Näitleja soojendas stsenaariumi mitu aastat padja all, sest filmi teele tulnud raskuste tõttu toppas projekt mitu aastat, enne kui jõudis sel sügisel vaatajate ette. Teos pälvis auhindu festivalidelt ja seda käidi hea meelega vaatamas ka kinodes, nii Gruusias kui ka Eestis. Võõra sõja mõllus vaikselt toimetav eestlane läks kor- da kinokülastajatele nii meil kui ka raja taga.

Winnie Puhh

Et eestlased ei pidanud Winnie Puhhi Eurovisionile saatmiseks piisavalt peeneks, on näide meie rahvuslikust alaväärsuskompleksist. Tänu YouTube'ile leidis vana Euroopa Puhhid siiski üles ja kutsus Pariisi moepoodiumi kohale jalgupidi lakke rippuma. Koolieelikud teadsid bändi muidugi juba ammu, sest lihtsa otsekoheuse võlu on neile teada sama hästi kui stilistidele tõsiasi, et maadluskostüüm on tegelikult väga šikk igapäevarõivas.

Meie pere jõulupidu 2013

Täna, **30. detsembril**, toimub Tallinnas, KU:L SA: L-s Heategevusühing Hea Tegu poolt korraldatav **sportlik ja ebatraditsiooniline jõulupidu** Eesti lasterikastele peredele, kuhu tullakse kohale kõikidest maakondadest.

5 tundi kestval üritusel saavad kõik asjaosalised võistelda bowlingus, piljardis, lauajalgpallis, täpsusviskes, loogilises mõtlemises, äraarvamises... Lisaks ka joonistada, mängida enda lõbuks õhuhokit... Terve päeva on kaetud laud söögi- ja joogipoolisega ning tänu projekti toetajatele õnnestub lisaks kingikottide komplekteerimisele ka kõikide perede transport kompenseerida.

Pildigaleriiga saab tutvuda juba lähipäevil aadressil **www.teehead.ee**
AITÄH!

Heategevusühing Hea Tegu ja Eesti Lasterikaste Perede Liit tänavad:

Bakker

NESTE OIL

BEAUTY PLAZA
ILLUSALONG & DAY SPA

VÄRVALTRANS
KINDEL PARTNER AUTODE KEREREMONDI JA VÄRVIMISTOODEL

Scanweld

KU:L SA: L
bowling & piljard

KUNDA NORDIC
HEIDELBERGCEMENTGroup

INDUSTRIAL GROUP TAVRIDA ELECTRIC

Vao
Külastemaja

ANAR PÜV LAW OFFICE

ISOVER
SAINT-GOBAIN

PRINTCENTER

Tallinna Vesi

wesico

IREST

labelprint

TOPAUTO

RÕHME OHULE KOMPRESSORIKESKUS

TNC COMPONENTS

imago

HELMETAL IMS

CATERING SERVICE

BTB

KEAJAKIRJANDUS SUBSCRIPTIONS

Eesti Päevaleht

Kaur Riismaa: rebane osutus seekord šaakaliks

Arvustus

Arno Oja
kriitik

Kui Riismaa paari aasta eest hõivas me hommikud, päevad, õhtud ja ööd, löi luuletaevas särava uus täht.

Siis võttis too täht appi omanimelise dramaturgi ja lavastas rebane poeetilised matused. Just nimelt lavastas, sest maetava koerlase liigiline kuuluvus ja maine keha luuletajat ei huvitanudki, ta otsis hinge. Ja peibutab nüüd sellega Muinas-Egiptuse šaakalpäist koerjumalat Anubist surnute riigist ellu, endale hingedejuhiks.

Sest Anubis kannab elu risti ja Kaur Riismaa on „lõppematu mütopoeet”, nagu selle raamatu toimetaja Jürgen Rooste kõigi tänavanurkade muusikutele kuulutas. Kõrvalepõikena olgu öeldud, et nende kahe hea luuletaja sisult eluline ja vormilt siiruviruline loomelaad on küll sarnane, aga mitte samane. Pealegi kehtib nende vahel vaikiv kokkulepe: kuni Rooste ei roosteta, seni Riismaa ei kasvata riisi ega riisikaid... Nii sobivad

ühe bravuur ja teise peidetud lüürilisus hästi ühte luuleruumi. Autori teel hingest hingeni aga on „Majus ja majutult” toimetaja aidanud mitmes vahepeatuses (F. Nietzsche, T. S. Elioti, R. Brautigani jt juures) tehtud tähelepanekuid tervikoguks komponeerida. „Olla olnud *post coitum* luuletaja sotsiaalselt ebapädev, ööstki on hommikusse ainult üks samm,” saame lõpuks raamatu sisukorrast kokku lugeda.

Sotsiaalne ebapädevus

Kord maetud rebases aga ärkas šaakali hing, mille Anubis kohe omaks võttis. Vaevalt just tema pani aluse nimetatud võõrliigi verejanutule kodumisele Eestimaal, ent juba „naeru ja üksilduse raamatu” pealkirjast õhkub nimelt šaakali hingust. Kes teine elaks veel nii majutult ja üksildaselt ning huugaks sinna juurde kiledat naeru? Nüüd tutvustab autor muheda ironiaga segatud kurbade naeru saatel ja täpselt sisukorra punkte pidi ka Anubist nüüdisaja Eesti majade ja oludega, laabuskite ja muidumeestega. Ehk oskab šaakaljumal mõnegi majutu hinge koju juhtida?

Kuigi internetis võib olla rohkem tähti kui taevas (lk 75) ja kirjutamisel pole takistusi, pole Riismaa mingi turu-

Poeet, kes lapsena oskas kasside keelt

Foto: Sven Arbet

guru (lk 6) ega pinguta üle. Ka oma „sotsiaalse ebapädevusega”. Muidugi ei väsi ta seejuures meenutamast poisipõlve, teavitades lugejat sellestki, et oskas lapsena koguni kasside keelt (lk 108). Loodan väga, et Riismaa järgmine luulekogu ei ole „kollektiivse tige-

„Majus ja majutult.
Naeru ja üksilduse
raamat”
Kaur Riismaa
●● Verb

Mäng jääbki väikese inimese tööks

Tulevikus on inimkonnale surmaohuks saanud kaugel planeedil elavad satikad, kellega on varemgi sõdu peetud.

Eelseisev lahing peab otsustama kõik: kas meie või nemad? Aega valmistuda nagu oleks, lausa aastaid. Ühtlasi on kogu aeg ruttu taga. Sõjaväejuhid on käivitanud programmi imelaste ja nende seast ainsa geeniusse selekteerimiseks. Lapsed, need säravaimate mõistustega eksemplarid, elavad orbitaaljaamas ning treenivad ja mängivad. Lakkamatult. Ender on see, kellest peab saama tulevikusõja juht. Ja ta on nii noor, ainult kuueaastane. Noorim kõigist ja kadedust tekitavalt edukas kõiges. Treenides kogub ta sõpru ja vaenlasi. Kuid ühelgi koolikaaslasel pole määratud saada talle lähedaseks kauemaks, kui on kavatsenud täiskasvanud. Heal juhul, kui tal veel huvi on, võib ta aastate pärast kohtuda oma pere liikmetega. Tema vanem vend ja õde on samuti imelise mõistusega, kuid ei kõlvanud liidriprogrammi. Ender on kolmas ja temas on midagi nii õest kui ka vennast. Kuid ta ei ole nii julm kui vend ega nii kaastundlik kui õde. Ja tema sugulastest saavad võtmeisikud paralleelselt Maad seestpoolt ähvardava ohu puhul. Kurja jõuna kerib esile uus Varssavi pakt.

Treenides läheneb raamatu lõpp. Kuhu jääb siis finaali?

Kaader teose filmiversioonist

Miks jääb lehekülgede kuld sellele nii vähe ruumi, kui kogu jutt areneb finaali nimel? Siis saab selgeks, miks on pealkirjas „mäng” ja miks tulevaseks treenimine käib aina mängides. Raamatule lubatakse järgesid ja kinos jookseb ka film. Kui filmitutvustus lubas midagi maitsekat keskmisele ja nooremale koolieale, siis raamatu võib kätte võtta vanemgi rahvas. **● Raigo Tapun**

„Enderi mäng”

Orson Scott Card
●● Tõlkinud
Juhan Habicht
●● Draakon & Kuu

Loosimine
toimub juba
13. jaanuaril!

MAAKODUGA EKSOOTILISSE MAROKOSSE

Telli parim aia- ja koduajakiri ning osale ainulaadse lugejareisi loosimisel!

Maakodu ringreis eksootilisse Maroko kuningriiki toimub kevadel 04.–14.04.2014, kui loodus on kõige lopsakam. Seetõttu külastame ka mitmeid kuulsaid ja kauneid aedu. Nende hulka kuuluvad Bahia palee aiad, 150 000 palmiga Palmeraie oas, moeloojale Yves Saint Laurent'le koduks ja inspiratsiooniallikaks olnud Le Jardin Majorelle ja eksootiliste taimede aed Les Jardins Exotiques de Rabat Salé. Giidiks on tunnustatud teejuht Raivo Haab ja reisi korraldab Germal Reisid.

Reisiloosis osalevad kõik, kellel on 13. jaanuariks 2014 sõlmitud kas e-arve püsimaalseping või vormistatud Maakodu aastatellimus. Üks tellija sõidab reisile fortuuna õnneliku käe abil. Võitja selgub Maakodu veebruarinumbris.

Tellimine

TELEFONIL 680 4444
E-POSTIL klienditugi@lehed.ee
VEEBIS www.maakodu.ee/maroko

Hinnavõit aastatellijale 8,40 € võrreldes kaane hinnaga poes!

	12 kuud	püsima
MAAKODU	27 €	2,50 €
MAALEHT + MAAKODU	71,82 €	6,65 €

Uuel aastal pakume oma lugejatele veelgi huvitavat ja mitmekesisemat sisu.

Ajakirja Maakodu seni kiidetud tugev aiandusrubriik saab täiendust uue, algajale aednikule suunatud osaga. Ajakirjast leiavad senisest enam ideid ja tegemisõpetusi mehed, sest ilmuma hakkab meeste käsitöö rubriik. Tehnikata ei saa läbi ükski koduomanik ja seetõttu loome Maakodusse ka tehnikarubriigi. Me pole unustanud ka pere pisemaid – laste lehekülge, mis iga kord pakub midagi uut ja huvitavat meisterdamiseks, on mõeldud just neile. **Maakodust leiab põnevat lugemist kogu perele!**

S SPORT

SCHUMI SUUSAÕNNETUS

Seitsmekordne vormel 1 maailmameister Michael Schumacher (pildil) vigastas Prantsusmaal suusaõnnetuses pead ja ta viidi helikopteriga Grenoble'i haiglasse. **Delfi**

ARSENAL VÕITIS

Londoni Arsenali jalgpalliklubi tõusis Inglise kõrgliigas taas liidripositsioonile, sest alistas 1 : 0 Newcastle Unitedi. 65. minutil löödud värava autor oli Olivier Giroud. **Delfi**

KONTAVEIT ALISTAS AUCKLANDIS TUGEVA VASTASE

Eesti tenniselootus Anett Kontaveit (WTA 249) on WTA turniiril Aucklandis põhitabelisse pääsemisest ühe võidu kaugusel. 18-aastane eestlanna alistas kvalifikatsiooniturniiri teises

ringis kindlalt 6 : 1, 6 : 2 ameeriklanna Shelby Rogersi, kes on maailma edetabelis 126. kohal. Põhiturniirile pääsemise nimel kohtub Kontaveit Irina Falconiga (USA, WTA 144). **Delfi**

Aivar Rehemaa: sekund jääb natukene kripeldama, aga parandan selle vea

Tour de Skid uhkelt

alustanud Aivar Rehemaa jäi napi 0,88 sekundiga veerandfinaalist välja.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Laupäeval Tour de Ski proloogil kümnenda kohaga ennastki üllatanud Aivar Rehemaa oli ka eilses vabatehnikasprindis Eesti parim, kuid leppis seal 33. kohaga – veerandfinaali pääsust jäi seejuures puudu vaid 0,88 sekundit.

„Kahe otsaga asi,” kommenteeris Rehemaa ise pärast eilset võistlust. „Kuna ma eriline sprinter pole, siis see mind väga ei kurvasta, et ma veerandfinaali ei saanud. Teisest küljest jääb aga kripeldama see, et edasipääs jäi vähem kui sekundi kaugusele. Tagantjärele mõeldes oleks võinud suusarajal kuskilt selle sekundi võtta, et edasi pääseda. Aga pole hullu, eks teen paari päeva pärast vigade paranduse.”

Kui alguses pidid suusatuuri teisel päeval ehk eile kavas olema klassikatehnika jälitussõidud, siis lumepuuduse tõttu asendati need vabatehnikasprintidega. „Mulles oleks muidugi meeldinud 15 km klassikat rohkem, aga mis teha – ilmastikutingimused on kõigi jaoks samasugused. Klassikasõitu saab teha Šveitsi etapil,” nentis Rehemaa.

Meeste sprindis tuli esimeseks rootslane Calle Halfvarsson, kes edestas finaalis

Suusatuuri hästi alustanud Aivar Rehemaa ütles, et tema seisund pole praegu halb, ent täpne pilt selgub 1.jaanuaril.

Foto: NordicFocus

itaallast Federico Pellegrinot ja norralast Martin Johnsrud Sundbyt, Raido Ränkel oli 34., Karel Tammjärv 56. ja Algo Kärp 86.

Täna on Tour de Skil puhkepäev, homme sõidetakse Šveitsis Lenzerheides taas sprindidistantse ja aasta esimesel päeval on kavas klassikasõidud. „Eilne (üleiline – A. S.) kümnes koht andis mõista, et seisund ei saa olla halb, aga 1. jaanuaril saan täpsema pil-

di, kus praegu omadega olen,” rääkis Rehemaa. „Ise mõtlesin suusatuurile tulles, et kui olen 20.–30. koha vahel, siis võin rahule jääda. Laupäeval oli aga endal hea enesetunne, suusad olid head – kui kõik klapi, siis võingi saada kõrge koha.”

Kowalczyki boikott

Naiste võistlusel pakkus enim kõneainet neljakordse Tour de Ski võitja, poolatar Justyna Kowalczyki ootamatu kõrva-

lejäamine. Veel viimase hetkeni oli ta nimi stardinimekirjas, kuid kui sai selgeks, et lumepuuduse ja soojakraadide tõttu tuleb korraldajatel võistlusradu muuta, teatas Kowalczyk, et sellisel juhul jääb tema kõrvale. Pühapäevane naiste 9 km klassikasõit asendatigi 1,5 km vabatehnikasprindiga, mis ei sobinud poolatari sõnul tema plaanidega. „On ebaõiglane, et seitsmest etapist viis on vabatehnikas ja ainult kaks klassi-

kalist sõitu. See ei lähe kokku minu olümpiamängudeks ettevalmistumise kavaga.”

Rehemaa usub, et kui kõik klapi, võib suusatuurile veelgi häid kohti tulla.

Lisaks Kowalczykile pakkus kõneainet ka rahvusvaheli-

se rahatrahvi, mille suusaliit FIS määras Norra suusakuulsusele Petter Northugile määratud reedeselt avatseremoonialt puudumise eest. Norra TV2 kodulehekülje sõnul jäi Northugil avatseremooniale minemata, kuna ta saabus autoga võistluspaika Oberstdorfi nii hilja, et pidi otsekohe tõttama dopingukontrolli. Northugil tuleb seetõttu rahakotti kergendada 2000 Šveitsi frangi (1600 euro) võrra. **•**

TULEMUSED

Tour de Ski

Oberhof, 28.–29. detsember

MEHED

Proloog, 4,5 km vabalt: 1. Alex Harvey (KANADA) 9.03,4; **2.** Devon Kershaw (KANADA) +4,5; **3.** Chris Jespersen (NORRA) +10,2; ...; **10.** Aivar Rehemaa +16,8, **63.** Karel Tammjärv +36,7; **65.** Raido Ränkel +37,4; **93.** Algo Kärp +54,3

Sprint: 1. Calle Halfvarsson (ROOTSI), **2.** Federico Pellegrino (ITAALIA), **3.** Martin Johnsrud Sundby (NORRA), ..., **33.** Rehemaa, **34.** Ränkel, **56.** Tammjärv, **86.** Kärp

NAISED

Proloog, 3 km vabalt: 1. Marit Bjørgen (NORRA) 6.34,4; **2.** Astrid Jacobsen (NORRA) +1,9; **3.** Sylwia Jaskowiec +7,0; ...; **70.** Tatjana Mannima +42,3.

Sprint: 1. Hanna Erikson (ROOTSI), **2.** Denise Herrmann (SAKSA-MAA), **3.** Ingvild Flugstad Østberg (NORRA), ..., **77.** Mannima.

Foto: Rauno Volmar

Sportlaste jõuluturniir lõi hinge kinni

Jõuluturniir. Laupäeval pakkusid sportlased teravaid elamusi Viljandi spordihoones, kus toimus iga-aastane jõuluturniir. Odaviskaja Risto Mätas läks seejuures vee all hinge kinni hoidmise võistluses lausa niikaugele, et kaotas lühikeseks ajaks meelemärguse ja kukkus koos veenõuga ümber. „Eks see sportlasehing oli, mis mind seal vee all nii kaua hoidis,” ütles Mätas pärast võistlust. „Kui oma arust juba lõpetasin, siis läkski korra pilt eest ära, siis juba toibusin. Midagi hullu ei olnud. Aeg oli normaalne ja tulidki teenitud punktid.”

Turniiri võitsid sõudjad Kaspar Taimsoo ja Allar Raja. **Delfi**

Rocki mänedžer: Taltsi lahkumine on hetkel ainult spekulatsioon

Kuigi korvpalliportaalid viitasid Itaalia meistrisarja klubi Brindisi Eneli soovile palgata meeskonda Tartu Ülikool/Rocki mängija Janar Talts, siis Rocki mänedžer Meelis Pastak kinnitas eile, et pöördumist võimaliku ülemineku kohta pole klubisse jõudnud. „Meedias avaldatu on hetkel puhas spekulatsioon. Ka Janari endaga pole me praegu sel teemal vestelnud. Täna õhtul (eile õhtul – I. J.) on meeskonnal veel treening ees ja siis kindlasti räägime,” sõnas Pastak. „Janaril on meie meeskonnas väga oluline roll ja kuna

tähtsad eurosarja mängud seisavad veel ees, siis usun, et ta naudib praegust seisu ning ei kibe lahkuma. Aga kui rahaliselt peaks talle tõesti tehtama väga hea pakkumine, eks ta siis kaalub seda.”

Jõulude eel põlve pihta löögi saanud ja valu tõttu treeninguid vahele jätnud Talts ise käis eile põlveuuringul. Diagnoos peaks selguma täna.

TÜ/Rock peab uue aasta esimese kohtumise 4. jaanuaril, kui Balti liigas kohtutakse võõrsil Leedu Pasvalyse klubiga Pieno žvaigždės. **• Ivar Jurtšenko**

Alaliidu president: vehklemine peab muutuma atraktiivsemaks

Intervjuu

Kristjan Pihl
reporter

Vehklemisliidu presidenti Margus Hansoni sõnul on sõuelemendid spordiala eluspüsimiseks hädavajalikud.

●● **Margus Hanson, 2013. aastast kujunes vehklejate jaoks tõeline unistuste aasta.**

Vähe öeldud! Sellisest aastast – kaheksa tiitlivõistluste medalit – ei osanud isegi unistada. Kuidagi ei tahaks, et see aasta lõppeks, raske on samaväärselt jätkata.

●● **Kui palju on sportlaste edu teile tööd juurde toonud?**

Minu töö on sellest tegelikult palju lihtsamaks muutunud, kuna sportlased tegid oma saavutustega sissejuhatuse ära. Ma ei pea enam sponsoreid veenma selles, kui suur potentsiaal meie vehklejatel on. Märgid on maas.

●● **Jaauarist täitub teil liidu presidendina alles esimene aasta. Milline oli teie suhe vehklemisega enne seda?**

Spordialaga polnud ma kokku puutunud, küll aga vehklejatega. Ettepanek liidu presidendiks kandideerida tehti mulle juba kaks ametiaega tagasi, kuid siis polnud kirge piisavalt ja ma loobusin. Silmanurgast hakkasin vehklejate tegemisi jälgima ja kui juba teist korda paluti, tundus see huvitava väljakutsena. Aga keegi ei osanud toona ette kujutada, milliseks see aasta kujuneb. Välja arvatud muidugi sportlased, kelle eesmärgid sel tasemel pole kunagi väiksemad kui kuld.

●● **Nüüd tuleb aga võidušampanjast kaineks saada, sest järgmisel matsil tiitlid enam ei loe. Milliseid eesmärke seate edaspidiseks?**

Naiskonna puhul tuleb rõhuda stabiilsusele. Võistkonnasest konkurentsi ei tohiks pärssida, vaid tuleks anda just taganttulijatele võimaluse end näidata. Tänavu pääses MM-il 16 parema hulka neli eestlannat, kel kõigil oli võrdne võimalus võit endale napsata. Oli Julia (Beljajeva – toim) päev, aga järgmine kord võib olla kellegi teise päev.

Nikolai Novosjolov on oma eesmärgid sõnastanud: võimalikult kõrge koht olümpiamängudel. Meeskonnaga olümpiaale pääseda on märksa karmim ülesanne kui naistega, sest

Suurüllatajana maailmameistriks kroonitud Julia Beljajeva sai reede õhtul peetud suurel spordigalal lausa kolm auhinda.

kui naised kuuluvad maailma absoluutsesse tippu, siis mehed alles teise kümne lõpu. Tuleb kõvasti tööd teha. Võtsin enda eesmärgiks luua sportlastele nii head võimalused, kui on võimalik. Ma ei saa neid kuidagi poodiumile aidata, küll aga neile aina paremaid tingimusi luua ning leida sportlastele just need treenerid, keda nad ise soovivad.

●● **Vehklemist on pidevalt kimbutanud rahamured. Kas kuldseid tulemusi on olukorda muutnud?**

Eks meid on märgatud ja igalt

Publikuhuvist

Tahame Tallinna Mõõga tuua rahvale lähemale ning lisada sõuelemente.

poolt tuleb natuke lisa. Näiteks saime Saksa energiakompanii näol endale uue peasponsori. Olümpiakomitee toetab kindla valemi järgi, raha tuleb vastavalt tulemustele. Aga ka kultuurkapitali ja hasartmängumaksu toetused veidi tõusevad. Need summad pole väga suured, arvestades ettevalmistusele kuluvaid summasid, aga abiks ikka. Tuleval aastal loodame lahendust Tallinna Sadama sponsorrahade loos, sest sealt oleme igal aastal raha saanud, lõppeval aas-

Nikolai Novosjolov võitis tänavu epeevehklemises teise maailmameistritiitli.

Fotod: Ilmar Saabas

tal aga ei saanud midagi. See on meie eelarvet pingestanud. Paljud toetused tulevad alles aasta teises pooles, kuid selleks, et odavamaid lennupileteid saada, peab need välja ostma juba aasta hakul. Eks kokku tuleb kahtlemata hoida.

●● **Kas sisimas lootsite suuremaid sponsorsummasid?**

Jah, kuid paljudel toetajatel on ammu välja kujunenud alad, mida nad toetavad, ja neid ümber mängida on keeruline. Lõpuks taanduvad toetused ka publikuhuvile ja see omakorda ala atraktiivsusele. Vehklemine on intellektuaalne spordiala, kuid ka seal võivad olla emotsionaalsed hetked, nagu tõestas meie kuldne pooltund. Rahvusvaheline vehklemisliit tegeleb tõsiselt sellega, kuidas muuta ala vaatamänguliseks. Saalid on tehtud pimedaks ja valgusvihud suunatud poodiumile. Kuna kõle spordisaali interjööri ei toimi, tahame ka Tallinna Mõõga tuua rahvale lähemale ja lisada sõuelemente. Ehk toimuvad järgmised MK-etapid mõnes Tallinna kaubanduskeskuses või lausa Nokia kontserdimaja laval.

●● **Eesti vehklemise traditsioonid on pikad, ka häid tulemusi jagub, aga huvi püsib lei-ge. Miks?**

Siinkohal tuleks vaadata võistluste korraldajate poole – rohkem tuleks reklaami teha! Võistlustel näen vehklemisega mitte

seotud inimesi väga episoodiliselt. Enamasti on publiku hulgas ikka needsamad vehklemisnoored ja -veteranid. Sestap toimub ka võistlusi, kus osaleb maailma paremik, Eestis vähevõitu. Loodame, et meid ei taba maadluse saatus, mida tahetakse vähese atraktiivsuse tõttu olümpiakavast välja arvata. Rahvusvaheline vehklemisliit tahab ala kandepinda laiendada ja asendas ühe Euroopa etapi Aasia omaga. Tallinna Mõõk jäi alles ja eeloleval aastal toimub Tallinnas lausa kaks MK-etappi – veebruaris ja novembris. Loodame sinna saada hea teleülekanne. See peaks tooma suurema huvi mitte ainult kaasaalajate, vaid ka toetajate hulgas. Eestimaal pole teist sel tasemel suurvõistlust, kus osaleb 41 riigist 250 sportlast ja maailma esikümnest lausa üheksa.

●● **Kui lai on Eesti vehklemisringkond?**

Üle 500 inimese ei saa kuidagi kokku. Võrdluseks: Pariisis toimunud vehklemise kongressil märkis avakõnes Prantsuse spordiminister, et vehklemisega tegeleb üle 100 000 inimese. Ehk terve Tartu linna suurune harrastajate võrk. Kui nad Eesti numbreid kuulsid, olid nad meie tulemuste üle meeldivalt üllatunud.

●● **Kõik algab noortest.**

Absoluutselt, spordialade vahel käib karm konkurents nende kolme tunni pärast, mis noortel kooli kõrvalt alles jääb. Viimasel ajal jääb sport alla isegi sellele, mis avatud maailmast eri kanalite kaudu peale tuleb. Vehklemine on tehniline ala ja tähtis polegi kvantiteet, aga võimalusi peaks rohkem olema. Praegu on meil kolm keskust – Tallinn, Tartu ja Haapsalu. Vaimusilmas näen, et võiksime laieneda ka mujale. ●

Vehklejate kuldne aasta

Reedel toimunud galal „Spordiaasta tähed 2013” riisusid koore vehklejad. Aasta spordisündmuseks valiti Eesti vehklejate kuldne pooltund, kui Julia Beljajeva ja Nikolai Novosjolov väikese vahega maailmameistrivõistlustelt kuldmedalid võitsid. Beljajeva kuulutati ka aasta naissportlaseks. Parimaks meessportlaseks valiti Novosjolov. Parimaks võistkonnaks nimetati Euroopa meistriks tulnud epeenaiskond, kuhu kuulusid Irina Embrich, Kristina Kuusk, Erika Kirpu ja Julia Beljajeva.

Aasta treeneriks valiti Heiki Nabi juhendaja Henn Põlluste, parimateks paraolümpialasteks kergejõustiklane Emiliija Manninen ja ujuja Kardo Ploomipuu ning aasta spordihinge auhinnaga pärjati maadlusentusiast Martin Plaser.

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutus.lehed.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

47 RONIN
KEANU REEVES
LEGEND 3DS
MS12
3D 13.45 15.55 18.35 21.50

AITAB UNISTAMISEST. HAKKA ELAMA.
WALTER MITTY
SALAJANE ELU
MS12
13.40 16.25 19.00 21.25

Disney
LUMEKUNINGANNA JA IGAVENE TALV
EELLINASTUSED KOOLIVAHEAJAL! ©2013 Disney

JUSTIN BIEBER'S BELIVE	L
esmaspäeval, 30. detsembril 19.00	
DINOSAURUSTE RADADEL	PERE
EST 3D 14.00 (v.a. L,P,K)	
EST 2D 11.10 11.25 (ainult L,P)	
12.50 (v.a. L,P,K) 17.00 19.20 (P,E,N)	
RUS 3D 11.15	
GRAVITATSIOON	3D 13.55 (L,K) MS12
HEA ÕNNE SAAR	14.55 (R,E,K) MS12
ISSI	21.35 MS12
JUSTIN ja VAPRAD RÜÜTLID	PERE
EST 2D 12.35 RUS 3D 11.35	
KOHUTAV ILU	18.55 K12
KÖNTS	22.00 K16
KÄÄBIK: SMAUGI LAASTATUD MAA	MS12
3D 12.45 16.15 19.45	
3D HFR 15.15 18.25 21.15	
MANDARIINID	15.15 18.25 21.15 MS12
NÄLJAMÄNGUD: LAHVATAB LEEK	MS12
13.25 (v.a. L,P,K) 21.00	
SNOWPIERCER	21.30 K14

EST 3D 11.20 13.30 16.10 18.45 13.20 16.00 18.40 21.40

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee
INFO TELEFONILT 1182

RASPUTIN	14.50 (L,P,T,N)	MS12
STALINGRAD	2D 18.30 (P,E) 3D 18.30 (L,N)	K12
SUUR MAALRITÖÖ	EST 2D 11.10	PERE
TEEKOND JÕULUTÄHENI	EST 2D 12.40	PERE
THE BROKEN CIRCLE BREAKDOWN	18.45 (ainult R,K)	MS12
VIIMANE VEGAS	16.30	K12
VÄIKELINNA DETEKTIIVID ja VALGE DAAMI SALADUS	EST 2D 14.55 16.35 19.20 (R,L,K)	PERE
VÕIDU NIMEL	19.10 21.55	K12
EELLINASTUSED!		
AITAB JUTUST	13.55 (P) 17.05 (R,E,K) 18.45 (N)	MS12
LUMEKUNINGANNA JA IGAVENE TALV	EST 2D 12.30 (ainult L,P) 13.35 (N)	
EST 3D	13.35 (ainult L,P)	
NÜMFOMAAN	21.15 (ainult K,N)	K14

*A.Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,50€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 7,50€/lastepilet 3,90€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,90€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,40€/lastepilet 3,90€. ALe Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TALLINNA LINNA TEATER

EESTI FILMI LAULUD
9. ja 10.01 19:00
Tartu, Vanemuise väike maja

MAAILMALE NÄHTAMATUD PISARAD
20.01 19:00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. **KAKS KABELIT.** Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h
www.krematoorium.ee

Kuulutuste tellimine lihtsamast lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast! Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Maaleht EESTI EKSPRESS ●●● **Eesti Päevaleht**

LAURI HINGLA

Palju õnne sünnipäevaks!

Karel, Anni, Viljar, Jaanika, Kristian, Egon ja Mikk

25.04 Nokia Kontserdimaja
Cassandra Wilson (USA)

18.-27.04.2014

24.04 Merepaviljon
Nina Attal (Prantsusmaa)

27.04 Nokia Kontserdimaja
Pat Metheny
Unity Group (USA)

Piletid nüüd müügil!

Piletid Piletilevi ja Ticketpro müügipunktidest. Danske Banki klientidele piletid 20% soodsamalt. Sooduspileteid on piiratud koguses. Vaata www.danskebank.ee/jazzkaar. Jazzkaare info 666 0030 ja piletid@jazzkaar.ee.

www.jazzkaar.ee

Pikenda Eesti Päevalehe tellimus aegsasti!

Eesti Päevalehe klienditeenindus: tel 680 4444, klienditugi@lehed.ee

Uus kino Tallinna kesklinnas!

SUPERNOVA
KINO

8. jaanuar

18.00 „AUGUST VÄLJA“
Pilet 2 €

19.00 „AUGUST VÄLJA“
Pilet 2 €

Piletid müügil Piletilevi müügikohtades, www.piletilevi.ee ja kohapeal.

www.kinosupernova.ee

Narva maantee 27 (Tallinna Ülikooli sisehoov)

BFM Tallinna Ülikool PILETILEVI®

AITAB UNISTAMISEST.
HAKKA ELAMA.

WALTER MITTY

SALAJANE ELU

KINODES
27. DETSEMBRIST

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:
Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatuset vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatuset vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.

TÄHELEPANU! Meie numbritele saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimusel, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes. 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.
Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Tere Liin

Naine meest

Minu unistuste härra on sümpaatne aus vaimne kõbus ja toimetulev aastates 70+. Olen keskmiselt tervem kultuuri- lembene energiline hakkama saaja tähelepanu igatsev proua. **70132**

59 a nooruslik brünett naine soovib leida sõpra-elukaaslast Pärnu linnast. **70150**

45/174 pahedest prii Tallinna naine soovib leida enda kõrvale elukaaslast vanuses 43-50 a, kes ei tarvita alkoholi, peab ennast ilusaks ja korralikuks, on heasüdamlik, positiivse ellusuhtumisega. **70147**

56/166/60 nooruslik intelligentne ja tasakaalukas tallinlanna soovib tutvuda sümpaatse härraga, kellega jagada kodusoojust, pisut reisida ja käia vahel kultuurüritustel. **70142**

60 a üksik lihtne naine soovib leida elukaaslast. Elukohta ei vaheta. Oman autot. **70133**

50 a positiivse ellusuhtumisega Pärnumaa naine soovib tutvuda usaldusväärse alkoholiprobleemideta kuni 55 a mehega. **70126**

55 a naine tutvub endast lugu pidava intelligentse hooliva mat. kindlustatud mehega. **70124**

60 a Harjumaa mees otsib sõbrannat. **70116**

73 a Kesk-Eesti lesknaine soovib tutvuda sama vana pahedest vaba härraga. **70112**

Olen töötav pensionär, olemas on kõik, mis eluks vajalik, puudub ainult hea sõber, kellega lobiseda, veeta kultuuriselt aega, reisida. Kui oled vaba härra 60+, palun võta ühendust. **70108**

Üksikuks jäänud 54/164/52 tervislike eluviisidega rõõmsameelne sportlik naine soovib leida korralike elukommetega üksikut meest vanuses 50-60 a. Töötan Tallinnas. **70094**

Mees naist

59 a sportlik Tartumaa mees sobituks sobivas vanuses loodust armastava naisega. **70141**

67 a mees tutvub umbes 65 a Haapsalu või lähiumbruse naisega. **70139**

75 a Tartu leskproua! Vaba härra vanuses 80 a on teile heaks sõbraks. **70128**

Rahulik keskealine mees soovib leida kohustustevaba suhet kuni 62 a vormika Kesk-Eesti naisega. **70111**

Keskealine Tartumaa mees tutvub pere loomiseks ja ühise lapse saamiseks mõistva üksiku või last kasvatava naisega, kes oskab maakohas elades tööalast rakendust leida. **70109**

60+ meesterahvas soovib tutvuda 55-60 a piima noorusliku ja rõõmsameelse naisega soovitatavalt Viljandi-, Pärnu- või Läänemaalt. **70101**

50+ mees otsib intiimsõprusest huvitatud vanemat naist. **70099**

Kas leidub Haapsalu ümbruses 50 km raadiuses normaalses mõõtmetes naisterahvast, kes pakuks armastus 64 a autoga mehele, kes ei suitseta. **70081**

Pensionär Tallinna lähedalt soovib tutvuda väikesekasvulise saledama naisega Tallinnast. Olemas maja ja auto. **70078**

57 a puudega mees soovib tutvuda väiksemat kasvu puudega naisega vanuses kuni 65 a. Soovitav Tartust või Valgast. Rahvus pole oluline. **70074**

49 a mat. kindl. maamees soovib tutvuda üksiku naisterahvaga. **70072**

56 a Vändra meesterahvas ootab kõnet kuni 65 a naistelt. **70071**

Üksik 60+ Pärnu meesterahvas soovib leida elukaaslaseks kuni 62a. südamlikku naisterahvast. **70067**

65 a Pärnu mees soovib tutvuda sobivas vanuses daamiga. **70050**

37 a sportlik mat. kindlustatud tervislike eluviisidega Tallinna mees soovib tutvuda kena saleda neiuga. **70022**

Laen

• **Laen kinnisvara tagatisel.**
ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee
Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Ost

• **Ostame kattid**, tel 565 9355, adsv.ee
• **Ostan vanu nahkköites raamatuid.**
Tel 527 1309.

Müük

• **Müüa lõhutud küttepuid.**
Tel 509 2933.
• **Väike mesindustalu Väike-Maarja lähistel** annab teada võimalusest osta värsket mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitudelt ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetame tasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressile mesi@24h.ee või tel 5667 7227.

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepu eest head hinda. Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

 HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Tervis

• **Parapsühholoog Ž. Stepanjan** aitab alkoholi- ja nikotiinisõltuvuse, ülekaalulisuse, radikulidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 58588910.

Rent

• **Üürin omanikult korteri Tallinnas**, tel 5089052.

Teenused

• **Nõuandeliin** tel 900 5020.
Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele.
Kõne hind 0,97€/min.

Eesti Kirjanike Liit mälestab oma kauaaegset liiget

SILVI OJA

15.09.1935 - 25.12.2013

ja avaldab sügavat kaastunnet lahkunu omastele

Vabariigi Presidendi Kantsleil mälestab leinas Eesti Punase Risti teenetemärgi kavaleri

ROLAND PARVE

ja avaldab südamlikku kaastunnet lahkunu omastele

Südamlik kaastunne Rael Rautamile

ISA

surma puhul

Töökaaslased Selver ASist

Avaldame sügavat kaastunnet Eve Luhtile kalli ema

VALVE LUHT

surma puhul

Sotsiaalkindlustusameti Tallinna büroo

Avaldame sügavat kaastunnet Marju Eesmetale

EMA

surma puhul

Saku Vallavalitsus Saku Vallavolikogu

Sügav kaastunne Mellike Amurile

EMA

surma puhul

AS Datel

Ei tulek ega minek ole meie endi teha, vaid see, mis sinna vahele jääb, see on elavate mäletada

Sügav kaastunne Armin Mähharile kalli

ISA

kaotuse puhul

AS Prike

†

Siirdus igavesse ellu meie armas

Dr. **ELGA LUIK**

1.06.1914 - 24.12.2013

Leinavad omaksed Mälestavad patsiendid, keda ta oma sajandipikkuse töörohke elu kestel Tallinna ja Kesk-Eesti ravilates aitas

Puhka rahus!

Ärasaatmine 8. jaan kl 13.00 Tartu Krematooriumis

TELEVISIOON

ETV

06.55 Helenduv olend: Helgi Sallo (ETV 2009)

07.25 Setod, 1/4*

07.55 Tagamõtsa: Salakütt (ETV 2012)*

08.25 Mahemaa, 1/4*

08.55 Draamasari Holby City haigla: Hea võitlus (Inglise 2006)

09.55 Sinine 1988*

10.35 Aastalõpu intervjuu peaministriga*

11.05 Lillelised lumehelbed*

11.35 Osoon*

12.05 Komöödiasari Pehmed ja karvased*

12.30 Reisisari Saladuslik Aafrika, 16/16: Maroko*

13.00 Jamie Oliveri 30 minuti road (Inglise 2010)*

13.25 Draamasari Isa Brown, 6/10: Kristuse mõrja (Inglise 2013)*

14.10 Kriminaalsari Uued trikid: Raamatute lõhn (Inglise 2010)

15.05 Draamasari Waterloo Roadi kool (Inglise 2009)

16.00 Draamasari Holby City haigla: Hea võitlus (Inglise 2006)*

17.00 Aastavahetus ETV-ga

17.10 Draamasari Önne 13 (Eesti 2009)

17.40 Kriminaalsari Hercule Poirot: Kuningliku rubiini vargus (Inglise 1991)

18.30 Aktuaalne kaamera

18.45 Lennud unes ja ilmsi 2013

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.20 Sport

21.25 Lennud unes ja ilmsi 2013

23.30 Jõulutunneti laulud 2013, 2/2

23.55 Kriminaalsari Hercule Poirot: Kuningliku rubiini vargus (Inglise 1991)*

00.45 Ärge jätke mind üksi, kui oleme joonud šampanjat... (ETV 1991)

01.01 ERR-i uudised

KANAL 2

06.55 Tom ja Jerry lood

07.25 Joonissari Mr Bean

07.50 Joonissari Kass Oggy ja kurjad prussakad

08.00 Reporter*

09.00 Süütu süüdlane*, 40

10.00 Manhattani tuhkatrüinu*, 41

11.00 Kodus ja võõrsil, 5659

11.30 Sajandi armastus*, 18

13.35 Mängufilm Richie Rich (Richie Rich, USA 1994)

15.20 Tänapäeva Tuhkatrüinu (USA/ Kanada 2004)

17.00 Manhattani tuhkatrüinu, 42

18.00 Süütu süüdlane, 41

19.00 Reporter

20.00 Jane ja Urmet pluss 10: Jõulud – Uus hooaeg!

20.30 Eesti tippmodell 2

21.30 Mentalist: Punane küünte ja hammastega

TV3

06.15 Multifilm Beyblade

06.40 Multifilm Smurfid

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Beyblade: metalli raev

08.00 Marina ja kapten, 24*

09.00 Kirgede torm, 1791*

10.05 Vaprad ja ilusad, 6632*

10.35 Top Shop

10.50 Elu keset linna

11.20 Kodumäng

11.50 Eestimaa uhkus*

14.45 Vaprad ja ilusad, 6633

15.10 Seitsmes taevas 4, 10: Kelle süü

16.05 Marina ja kapten, 25

17.00 Kirgede torm, 1792

18.00 Kätemaksukontor

19.00 Seitsmesed uudised

20.00 Reisijaht

20.30 Kartulid ja apelsinid, 4

21.30 Riskikuller 1, 3: Vahetus

22.30 KINO3 SUUR FILM: Kapten Ameerika: esimene tasuja (USA 2011)

22.25 Kliendinimekirj: Suurte inimeste mängud

23.20 Seelikukütid (USA 2001)

01.05 Mängufilm Kaugsuhe* (USA 2010)

02.50 Mängufilm Arved klaariks* (USA 1999)

04.30 Reporter*

05.20 Kriminaalne Venemaa: Suur vastasseis, 2

00.50 NCIS kriminalistid 7, 24

01.50 Kaunitar ja koletis 1, 2

02.40 Kartulid ja apelsinid, 4*

03.40 Reisijaht*

04.05 Võimalik vaid Eestimaal*

04.35 Seitsmesed uudised

05.25 Spline on elul! Politseiriik: spionaaž Mallorcal. – 1. osa

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.30 Ajakompass* **07.40** Tatonka lood* **07.50** Võlugarussell* **08.00** Tatonka lood* **08.15** Suursilm* **08.25** Näärimees uksele koputab **09.00** Väike nõid Fuksia (Hollandi 2010) **10.25** Näärriõhtu viperused* **11.00** Väike maja preerias **11.50** Fenomenid (ETV 1984) **13.35** Levikaamera aastalaul (ETV 1987) **14.10** Kallid külalised **15.10** Neli blondi ja neli brunetti (Eesti Telefilm 1966) **15.45** Väike nõid Fuksia* **17.10** Väike maja preerias* **18.00** Kaotatud ja leitud **18.25** Jass ja Juss **18.30** Mesilane Maia **18.45** Baleriin Angelina **19.00** Tere, päkapikud!, 3/3 (ETV 2003) **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **19.45** Tallinna legendid (Eesti 1995) **20.00** Dostojevski, 3/8 (Vene 2011) **20.55** Minuscule **21.00** Eesti lood: Pastacas (Eesti 2009) **21.30** Üdiklubi muusikakokteil (ETV 2012) **22.00** Mees La Manchast (Itaalia/USA 1972) **00.05** Kaalul on rohkem kui elu, 16/18 (Poola 1967) **01.04** ERR-i uudised

TV6

06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 6, 90 **10.00** Kutsuge Cobra 11 8, 13 **11.00**

KANAL 11

Jonas Brothers kontsert **12.40** Kõige naljakamad koduvideod **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 6, 93 **14.00** Kutsuge Cobra 11 8, 13 **15.00** Malaysia, 10 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 6, 14 **16.30** Kutsuge Cobra 11 8, 14 **17.30** Top Gear 4, 36 **18.30** Simpsonid 17, 4 **19.00** Perepea 5, 76 **19.30** Moodne perekond 3, 19 **20.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 6, 15 **20.30** Simpsonid 17, 5 **21.00** Kõige naljakamad koduvideod **21.30** KINOÕHTU: Rannavalve pulmad Hawaii! **23.15** Perepea 5, 77 **23.40** Seks ja linn 2, 21 **00.10** Politseipere 1, 12 **01.00** Salatoimikud 9, 7 **01.45** Malaysia, 10 **02.35** Kuritöö 1, 4 **03.20** Hommikuraadio **04.30** Kodu keset linna 6, 93 **05.00** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

KANAL 12

07.00 Reporter+ **07.30** Reporter+ **08.00** Usu või ära usu!*, 83 **08.30** Kopteriässad*, 20 **09.25** Kaks kange India* **10.15** Rannavalve **11.10** Jututuba **13.30** Benny Hill* **14.05** Ekstreemkalapüük Robson Greeniga* **15.05** Kopteriässad, 21 **16.00** Näljased meremehed **17.00** Ekstreemkalapüük Robson Greeniga **17.55** Benny Hill **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikesed*, 106 **19.30** Tuvikesed*, 107 **20.00** Arapanija **20.30** Usu või ära usu!, 84 **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Kriminaalne Venemaa Uus hooaeg! **22.00** Kriminaalne Venemaa **22.35** Veritasu vene meedi, 4 **23.30** Conan, 16 **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed, 108 **01.10** Tuvikesed, 109 **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Kipud oma kaaslasi üle-määra tagant kiirustama ja neile sobimatul viisil nõu andma. Sellest võib areneda isegi suurem tüli või arusaamatus.

SÕNN Esile võib kerkida mõni mälestuspilt, mis hakkab sind painama. Samuti suhtud oma kaaslastesse kahtlustavalt. Võib toimuda pööre, muutus, teisenemine.

KAKSIKUD Eelolevad päevad annavad suurepärase võimaluse uuendamiseks, parandamiseks, remontimiseks, restaureerimiseks.

VÄHK Tõmbad uusi nägusid aktiivselt ligi. Seetõttu ei tohiks tutvuste loomine täna olla probleem. Hoidu agressiivsetest tüüpidest ja ära lase end provotseerida.

LÕVI Hea meelega roniksid kuhugi kõrgele poodiumile ja hakkaksid kõnet pidama. Niisiis oled päris edevas meeleolus ja otsid publikut.

NEITSI Kiirusta aeglaselt! Võid kergesti suures tegutsemistuhinas midagi sassi ajada, maha unustada või ära kaotada.

KAALUD Olukord sunnib sind kiiresti tegutsema, aga sina kulutad aega kuivale teoretiseerimisele. Vahel on konkreetne tegu ainus lahendus – liigne mõtlemine üksnes killustab energiat ja väsitab.

SKORPION Veidrate alatoonidega päev. Võid tunda tõmmet asjade ja olukordade poole, mis sulle kaugemas perspektiivis kasuks ei tule.

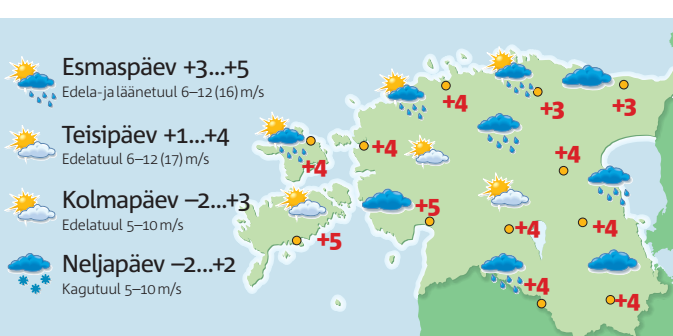
AMBUR Valitsevad seisud muudavad su üsna kirglikuks ja kiusatused võivad sinust võitu saada. Kirg ja iha võib ka väljenduda mõnes muus vormis – näiteks liigsöömis.

KALJUKITS Inimestega kokku saades vali ikka sõbralik pilk ja siiras jutt. See taktika toimib alati! Üldiselt soosib aeg aktiivset tegutsemist.

VEEVALAJA Kipud olema hooletu, tegeled miljoni asjaga korraga ja võid kergesti ämbrisse astuda. Hoia eemale vaidlejatest, sest praegu on sind kerge provotseerida ja sa satuksid sõnasõtta.

KALAD Oled libe kui luts ja agressiivne kui hai. Sind on raske püüda – hoopis sina üritad kedagi kätte saada ja temaga sotid sirgeks rääkida.

ILM

RISTSÕNA

	TOTRUS- ARUTUS	TOATAIM	JÄRJEKORD	VIGUR- RIUGAS	TAIME ALGE	KAKSLIGE	LINN JEEEMENIS	LIHKIDE KAUPA	ÖNNE- MÄNG
	TEISIPÄEV	KONTO	URAANI KAASLANE	NORTH- EAST	KITSIPUNG	ROOTSI KROON	AASIA KODUVEIS	EUROOPA LIIT	SULETUD
MASKE- RAAD									
SÕODIK									
ENDA- OMA- ISE-									
HOBUSE- KARI									
VANA NAINE									
ÄTT									
RIIK									
AAFRIKAS									
NAISENIMI									
ARMU- ALUNE, LEMMIK									
...PEA MÖT- LEB, JOOB- NUD PEA ÜTLEB									
IKKAGI									
ERITIS									
PIIRDE- TARIND									
MEHENIMI									
VÄÄRIS- PUIT									
PILDI- KUMMUT									
AASIA JUHU- TOOLINE									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

●● Politseist helistatakse emale ja teatatakse, et tema alaealine tütar on purjuspäi vahele jäänud. „Ma ei saa talle järele tulla, sest mul on kana ahjus,“ vastab ema. „Proua,“ ütleb politseinik, „kui te talle järele ei tule, on teie tütrele varsti vesi ahjus!“

●● Telefonikõne. „Tere, kinnisvarabüroo kuuleb.“ „Vahetan lagunenud puumaja maakohas ühetoalise korteri vastu eest kahetoalise vastu. Kahetoalise vahetan kaheks ühetoaliseks. Kaks ühetoalist vahetan lisatasu eest katusekorteriga vastu. Katusekorterit vahetan...“

„Härra! Härra!!!“

„Oi, vabandage, jäin unistama...“

●● Mees valib kaupluses keedu- vorsti.

300 grammi, 1.05. Koostis: kana lihasmagu, sojavalv.

300 grammi, 2.40. Koostis: kana lihasmagu, sojavalv.

300 grammi, 3.10. Koostis: kana lihasmagu, sojavalv.

„Vabandage, aga mis neil siis vahet on, kui koostis on sama?“ küsib nõutu mees müüjalt.

„Vahe on tootjate jultumuses,“ vastab müüja.

●● Pole mingit mõtet naisega vaielda. 90% juhtudest on tal õigus ja ainult 10% juhtudest oled sina süüdi.

Taristu

OTT VALLIK

Dilbert

SCOTT ADAMS

SUDOKU

Pappocom

Lahendused ja vihjed.
www.sudoku.com

4				7		2	3
7				2	1		6
						5	
			6			7	
9		6		8		5	2
	7				2		
	9						
5			1	6			4
2	3		9				8

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

1	9	5	4	3	7	8	2	6
2	8	7	9	5	6	3	4	1
4	3	6	1	8	2	5	9	7
5	4	3	6	7	8	2	1	9
9	2	1	3	4	5	6	7	8
7	6	8	2	9	1	4	5	3
6	1	4	7	2	3	9	8	5
3	5	2	8	1	9	7	6	4
8	7	9	5	6	4	1	3	2

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

TEHNO

Hans Lõugas
toimetaja

Soome keeleteadlastele ei meeldi sõna iPhone

Soome keeleteadlased on pahased Apple'i peale, kes nimetab oma nutitelefoni iPhone'iks, mis tuleks soome keeles kirjutada teistmoodi. Kui tegu on liitsõnaga, siis tuleks see kirjutada sidekriipsuga, kui tegu on iseseisva sõnaga, siis peab l olema suur ja p väike. Ehk Iphone või I-phone. Soomlased kirjutavad ka Lego, mitte LEGO ja Powerpoints, mitte PowerPoints. Kahvel

Samsung tahab kasutajat vikerkesta järgi tuvastada

Erinevalt konkurentidest eraldab Lõuna-Korea tehnoloogiaettevõtte Samsung sõrmejäljelugeja asemel raha vikerkestatuvastusele. Väidetavalt on süsteem juba valmis ja Samsung kavatseb selle kasutusele võtta järgmistes Galaxy seeria nutiseadmetes. Allikate andmeil võetakse tehnoloogia esmalt kasutusele telefonides, mis kasutavad QHD resolutsiooniga ekraane. Forte

Viinamolekulidega saab tekstisõnumeid edastada

Rühm Kanada teadlasi on suutnud luua molekulaarse kommunikatsioonisüsteemi, mis aitab edastada sõnumeid ja andmestikku eri keskkondades, ka vedelikes. Nimelt õpiti viinamolekulide kaudu binaarseid sõnumeid edastama. Tulevikus võimaldaks selline meetod kasutada sensoreid andmestiku edastamiseks ka torustikes voolavat vedelikku. Forte

Graafika: Maret Müür

Snowdeni aasta

Lõppeval aastal ei mõjutanud keegi tehnoloogiamailma nii palju kui Edward Snowden, endine CIA ja NSA palgal olnud analüütik, kes otsustas saladokumentidega paljastada ulatusliku elektroonilise massjälgimise. Ülevaade Snowdeni lekitatud infost näitab, kuidas luureagentuurid ei kohku tagasi ühegi meetodi ees, et kogu

maailma elektrooniline suhtlus oma andmebaasidesse koguda. Ostetakse ära ettevõtjaid, saboteeritakse kaitsemehhanisme nagu krüptograafia ja murtakse lihtsalt sisse sinna, kust on parim andmeid koguda. Siin on lühendatud ülevaade lõppeva aasta uudistest, mis põhinevad Snowdeni lekitatud infol.